

INTERNATIONAAL
Nederlands leren
met anderstaligen

6

STUDENT
Pendelen tussen
Brussel en Leuven

8

SOCIAAL
Journalistiek nu: veel
zweet, weinig papier

12-13

CULTUUR
Curator van Tate
Modern in STUK

16

Beeld — Ithaka

Voor haar 23ste editie palmde het kunstenfestival Ithaka het Bacteriologisch Instituut in. Met het festival geeft studentenroepel LOKO kansen aan beloftevolle, jonge kunstenaars. Ook na Ithaka kan je trouwens in het Instituut terecht voor kunst. [Lees meer op pagina 15.](#) (Foto: Kalina De Blauwe)

HERVORMING GEEFT MEER MACHT AAN DE GEWONE STUDENT

COBRA kronkelt zich doorheen de hele universiteit

Vicerector Onderwijsbeleid Didier Pollefeyt wil de discussie over onderwijskwaliteit terug aanzwengelen. Zijn COBRA-plan herwaardeert de permanente onderwijscommissies (POC's) en hecht veel belang aan dialoog tussen studenten en personeel.

KORNEEL DE SCHAMP EN
JASPER VAN LOY

Een verregaande hervorming moet ervoor zorgen dat de KU Leuven zijn onderwijs op een hoog niveau kan houden. Vicerector Onderwijsbeleid Didier Pollefeyt hoopt met zijn COBRA-plan het verdwijnen van de externe controles van opleidingen, de beruchte visitaties, op te vangen. Zo moet de universiteit klaar zijn voor de instellingsreview. Die moet vanaf 2017 de manier waarop de universiteit zijn kwaliteitszorg organiseert, controleren.

Het plan werd genoemd naar de avant-gardebeweging met onder meer Karel Appel die wilde terugkeren naar de bron van de kunst.

Dat is ook wat Pollefeyt wil proberen. Centraal in het plan staat een heropwaardering van de POC. Nu is dat het beslissingsorgaan aan de basis van de universiteitsstructuur. Elke opleiding heeft er eentje, die door professoren, personeel en studenten wordt bevolkt. Zij bespreken er vaak vooral praktische opleidingszaken en niet zozeer de kwaliteit van het onderwijs. Net dat moet volgens Pollefeyt veranderen.

Door middel van jaarlijkse *hearings* met professoren, personeel en studenten (en dus niet enkel studentenvertegenwoordigers) moet een fundamentele discussie over onderwijs ontstaan. Vicerector Pollefeyt ziet het idealistisch. "Niet langer is er sprake van een "top" die aan de

"basis" zaken "oplegt" of een plan moet "verkopen". We willen vanuit de basis een brede discussie over onderwijs creëren."

Het model waardeert ook de functie van programmadirecteur op. Die krijgt immers de taak om al die gesprekken te synthetiseren. Pollefeyt: "COBRA gaat uit van *high trust* in docenten, medewerkers, studenten en programmadirecteurs. Die zijn perfect in staat om over onderwijskwaliteit te reflecteren en bij te sturen als dit nodig zou zijn. De bestuursploeg wil zo ademruimte creëren voor het plezier dat mensen kunnen vinden in discussies over onderwijs en leren."

De *hearings* met studenten, docenten en personeel en de discussies hierover moeten stilaan verder opklimmen doorheen de structuur (*zie kader p.3*).

Gedurfd

De eerste reacties op het plan zijn voorzichtig positief, al benadrukken alle geïnterviewden dat het nog in een vroeg stadium zit. Veel modaliteiten liggen nog niet vast, zegt ook vicerector Pollefeyt.

"Nu hebben we ambities en ideeën. In overleg met de programma-

directeurs zoek ik uit hoe we die kunnen vertalen naar afspraken over de manier waarop we de kwa-

reest niet dat het plan uiteindelijk afgezwakt uit alle consultaties zal komen. "Zelfs al wordt er uitein-

"Docenten, medewerkers en studenten zijn perfect in staat om over onderwijskwaliteit te reflecteren"

DIDIER POLLEFEYT (VICERECTOR ONDERWIJSBELEID)

liteitszorg zullen aanpakken," zegt Pollefeyt. "Ik luister momenteel naar de verschillende visies op en vragen over het voorstel. Een concreet plan kristalliseert zich op die manier gaandeweg uit."

Mathijs Lamberigts, decan van de faculteit Theologie en Religiewetenschappen, is alvast enthousiast. "Het is een idee dat heel verfrissend is. Het is niet zoals de visitaties gewoon een lijst van 72 punten afvinken. COBRA durft te vertrekken vanuit een eigen idee, een eigen visie op onderwijs. Dat is gedurfd, maar knap." Lamberigts

delijk water bij de wijn gedaan, zolang je de wijn nog kan proeven is het goed."

Ook Andries Verslyppe, voorzitter van de Studentenraad KU Leuven, is voorstander. "Iedereen die in de eerste lijn met onderwijs te maken krijgt wordt zo systematisch aan het woord gelaten. We kunnen zo veel sneller inpikken op kleine problemen en er moet niet meer acht jaar worden gewacht zoals in de oude visitatiecyclus."

Lees verder op pagina 3.

Debat

Opinie

Splinter

Overdrijven wij?

Opeengepakt in een Parijs metrostel triomfantelijk een van de laatste zitjes te pakken krijgen. Tot je buurman achteloos zijn hand op de binnenkant van je dij legt. 'Wat doet die nu?', dacht ik nog. Zo duurde dat enkele minuten waarbij ik het warme gewicht van zijn hand steeds zwaarder voelde worden. Gelukkig stapte hij snel af. Ik was veertien jaar.

Het kostte negen jaar om het aan mijn moeder te vertellen. Een hand op je been, is dat niet drama maken om niets? #wijoverdrijven niet kon niet beter gekozen zijn. De reacties waren echter heftig. Naast de gewoonlijke kritiek is er natuurlijk ook – wat had je verwacht? – minimalisering.

Een ellenlange klaagzang met een hoog 'wir haben es nicht gewusst'-gehalte. Marc Didden maakte hen maar meteen uit voor verwende trutjes. Guido Everaert jammerde: "Ik wou alleen maar doen wat de mama mij geleerd heeft." Deuren openhouden is blijkbaar het summum van beschaving. Welkom in de 21ste eeuw, waarin het vrouwvolk nog steeds niet voldoende spierkracht heeft ontwikkeld om dat zelf te doen. Dat glazen plafond mogen we dan wel op ons eentje wegduwen.

Beiden verzuipen duidelijk in hun *male privilege*. Voor die laatste lijkt verdere vrouwenemancipatie de dood van de hofelijkheid. Moest dat zo zijn, mag die van mij gerust in een hoekje gaan sterven. Hun uitspraken klinken subtiel, maar dat is wat met mij gebeurde ook. Want hoe bestempel je zoiets? Pedofilie? Seksuele intimidatie? Aanranding? Iemand hoeft echt niet simpelweg in nachtelijke straten 'hoer' naar vrouwen te roepen om zoals hij het zo mooi uitdrukt, 'een seksistisch zwijn' te zijn.

Verklaren dat westerse vrouwen hun problemen niet mogen aankaarten omdat elders nog besnijdenissen tot de orde van de dag behoren, is hetzelfde als beweren dat een Belg nooit mag zeggen dat hij honger heeft aangezien er overal ter wereld wel mensen sterven van ondervoeding. Het ene probleem is inderdaad het andere niet. Maar dat maakt hen niet ongelijkwaardig. Seksueel geweld kan niet, waar het ook gebeurt en op welke manier het zich manifesteert.

Afgelopen woensdagnacht, twee uur in de ochtend. Mijn onderbuur houdt een nogal wild feestje en ik lig te draaien in mijn beddengoed. Mijn dakraam staat open in de hoop een zuchtje wind eruit op te vangen. Slaapdronken hoor ik het geluid van fietswielen die over de straatstenen ratelen en niet veel later gebral. 'He meisje in de rode jas. Hallo? Hallooo? Wij overdrijven ook niet hoor.' Daar sta je dan met je 'not all men'.

De moedige vrouwen én mannen die door #wijoverdrijven niet met hun verhaal naar buiten zijn gekomen wil ik bovenal veel sterkte toewensen. Het is door toedoen van zulke acties dat we uiteindelijk verandering zullen verkrijgen. Aan meneer Everaert: let op dat u niet ergens achter mij binnenkomt, u zou nog wel eens de deur in uw gezicht kunnen krijgen.

CAROLINE HERMANS

Een splinter bevat de mening van een auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

#vetodebat Hebben Vlamingen te veel vooroordelen?

De debatten laaiden hoog op na de uitspraken van Bart De Wever over de plaats van de Berbergemeenschap in zijn stad. Hoe reëel is het stereotype van de Vlaming die liever niet verder dan zijn kerktoren kijkt? **MARGOT DE BOECK**

Matthias Storme
Bestuurder Interfederaal
Gelijkekansencentrum voor N-VA

"Zonder vooroordelen kan een maatschappij niet functioneren. Dat chauffeurs rechts rijden in het verkeer en dat ik daardoor weet waar ik moet kijken vooraleer ik oversteeek, is ook een vooroordeel. De vraag is: worden onze vooroordelen getoetst en bijgesteld als de feiten anders blijken te zijn?"

"Openheid naar anderen toe is moeilijk te meten. Het is geen zwart-witverhaal van feiten die je wiskundig kan vaststellen. Vlamingen zijn waarschijnlijk iets wantrouwer, en dat heeft te maken met onze geschiedenis, met ons staatsbestel, met een aantal facetten in onze samenleving."

"Het liberaal ideaal van openheid is paradoxaal. De openheid tegenover A impliceert altijd een geslotenheid tegenover B. Religie afdoen als private aangelegenheid houdt een totale geslotenheid tegenover de islam en andere religies in, waardoor we het belang daarvan onmogelijk kunnen begrijpen."

"Volgens mij is de multiculturele samenleving een contradictie. Samenleving veronderstelt dat men voldoende gemeenschappelijk heeft, zeker als men een welvaartsstaat wil. Belastingen zijn bedoeld om te herverdelen. Als je die moet afstaan aan anderen waarmee je cultureel niets gemeen hebt, is daar geen draagvlak voor. De vraag is: hoeveel gemeenschappelijks moet er zijn om dit te handhaven?"

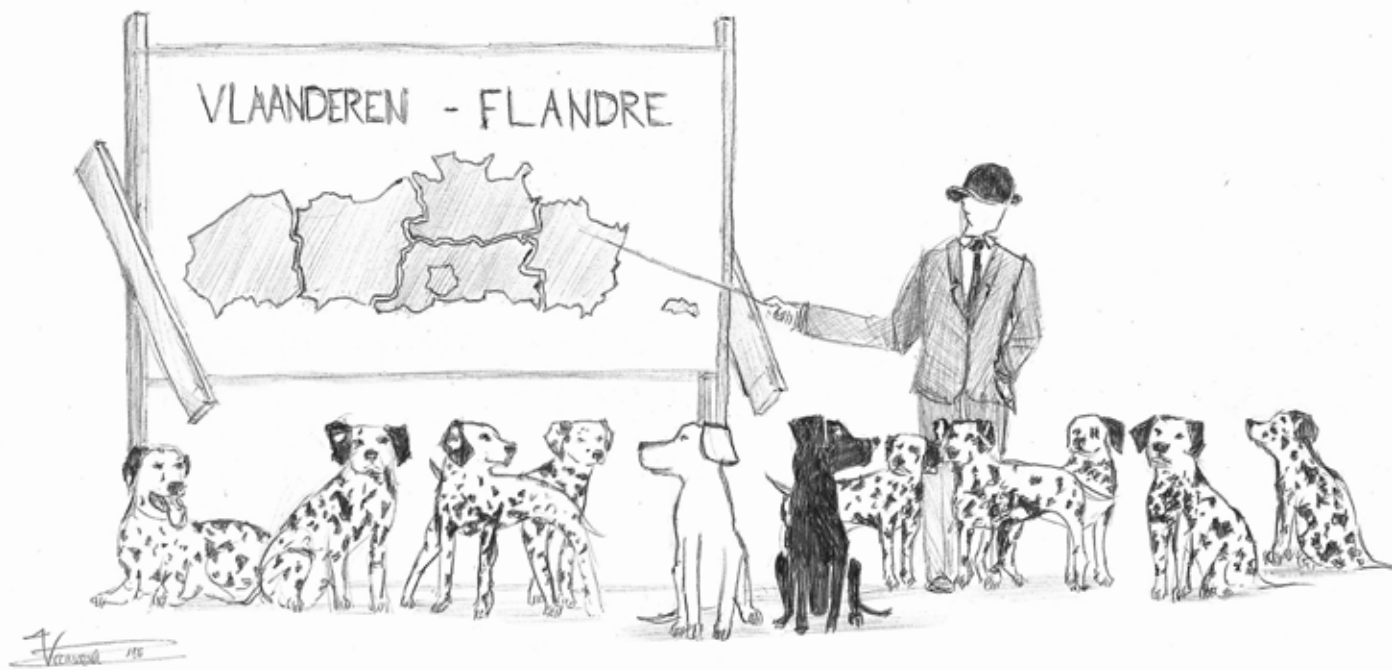
Eric Corijn
Hoofddocent Instituut Geografie
Vrije Universiteit Brussel

"Onderzoek toont aan dat Vlamingen etnocentrisch denken en dus moeilijk omkunt met verschil. Ik denk dat dat te maken heeft met waar we wonen. Op het werk krijgen we de ervaring van te werken met verschillen, maar wonen gebeurt in meer homogene gebieden. We leven suburbaan, terwijl een suburbane mentaliteit niet stimuleert om met de ander te leven."

"Identiteit kan nooit worden gebaseerd op interne criteria en komt altijd voort uit het verschil met de ander. Hoe sterker identiteitsdenken benadrukt wordt, zoals nu door de grootste partij gebeurt, hoe sterker het verschil met de ander belangrijk wordt geacht."

"Een multiculturele samenleving kan op verschillende manieren worden ingericht. De staat kan ofwel alleen omgaan met individuen, ofwel de staat laten steunen op één lokaal volk. Er bestaat ook een tussenliggende positie, waarbij mensen leven in bepaalde groepsverbanden, en niet met iedereen tegelijkertijd. De staat bemiddelt dan op een andere manier tussen individu en gemeenschappen. Dat laatste is heel zichtbaar in de stad. In Brussel zijn de Belgen in de minderheid en zijn er twee taalgemeenschappen. Daar gebeurt samenlevingsopbouw tussen de gemeenschappen in."

"Antwerpen ligt echter op Vlaams grondgebied. Ook daar ruikt de multiculturaliteit sterk op. Ik ben geschokt door de uitspraken van Bart De Wever. Dat is meer dan een mening, dat is polariseren. Als een burgemeester zo over bijna 60.000 mensen in zijn stad spreekt, is dat zeer problematisch."

Lezersreacties

Thomas Hendriks (via Facebook): "Onze maatschappij, openstaan voor anderen? Oh please, probeer eens te zeggen dat je met depressie rondloopt, de reacties zijn soms echt schrijnend."

Onderwijs

COBRA kronkelt zich doorheen de hele universiteit

Vervolg voorpagina.

Andere decanen juichen het plan toe, maar zeggen dat de POC al heel centraal staat aan hun faculteit. Rechtendecaan Bernard Tillemans: "Als ik kijk naar de faculteit Rechtsgeleerdheid is de POC al heel performant

"Zelfs al wordt er water bij de wijn gedaan, zolang je de wijn nog kan proeven is het goed"

MATHIJS LAMBERIGTS
(DECAAN THEOLOGIE EN
RELIGIEWETENSCHAPPEN)

en belangrijk. Er is al veel overleg, ook informeel, met studenten en docenten. In die zin is COBRA geen innovatie voor onze faculteit."

Bij Luc Sels van Economie en Bedrijfswetenschappen klinkt een gelijkaardig geluid. "Als ik kijk naar mijn faculteit, denk ik dat het COBRA-plan toelaat om veel goede praktijken die nu al bestaan beter op elkaar af te stemmen en te stroomlijnen. De POC's hebben we al uitgebouwd tot krachtige organen. Maar het COBRA-plan zet aan tot een nog betere afstemming met de facultaire besluitvorming."

Autonomie

Toch zijn verschillende faculteiten voorzichtig rond hun autonomie. Jan Eggermont, vicedecan Onderwijs van de faculteit Geneeskunde, lijkt niet meteen fan van de *hearings* in het plan. "Eerlijk gezegd vind ik dat dit iets is wat je aan de opleidingen en POC's zou moeten overlaten. Wat in zo'n overkoepelend plan zou moeten staan, is dat het belangrijk is om een brede en diverse input te hebben. Hoe dat

concreet gerealiseerd moet worden, hangt van de opleiding af. Ik vind onze huidige manier van werken met studentenvertegenwoordigers in de POC en de online docentenevaluatie best oké."

Eggermont heeft alvast een boodschap voor het rectoraat. "We moeten er ons voor hoeden dat we niet op het hoogste bestuursniveau de hele specifieke maatregelen gaan bepalen. Daar moet men met het kader en de belangrijke uitgangspunten bezig zijn."

Sels nuanceert. "Wij staan op een zekere bestuurlijke autonomie, maar autonomie moet in balans blijven met rekenschap. Wij willen ons kwaliteitsmanagement autonoom kunnen uitbouwen, maar tegelijk moeten we kunnen aantonen aan de universiteit hoe wij

het COBRA-plan intern implementeren en goede kwaliteit kunnen garanderen."

Bart Raymaekers, decan van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, ziet vooral verschillen tussen kleine en grote faculteiten. "In kleine faculteiten is iets als informeel contact makkelijker te realiseren dan in grote faculteiten. Maar ik heb niet het gevoel dat de schaal-grootte van de faculteiten een hinderpaal moet zijn om dat plan te laten werken."

Tegen het eind van het academiejaar zou een tekst moeten voorliggen op de Onderwijsraad en Academische Raad. Tegen begin volgend academiejaar kan de implementatie van die tekst dan van start gaan. Mogelijk worden er al dit jaar in enkele faculteiten pilotprojecten georganiseerd die delen van het plan uittesten.

Illustraties Karolien Favoreel

Modaliteiten onmiddellijk onder discussie

Een aantal modaliteiten van het plan staan al meteen onder discussie.

Periodiciteit

Pollefeyt ziet liefst dat de hele cyclus (*Zie kader*) zich elk jaar herhaalt, maar daar stellen een aantal mensen zich vragen bij. "Eén maal per jaar is misschien een ideale situatie," klinkt het bij Paul Declerck, decan van Farmaceutische Wetenschappen, "maar er moet al zoveel gebeuren ieder jaar. Zuiver praktische tijdsbeperkingen zouden dit gewoon al in de weg kunnen staan."

Ook voor Eggermont van de faculteit Geneeskunde lijkt een jaarlijkse cyclus een brug te ver. "Als je alle aspecten van een opleiding doorheen een kwaliteitszorgcyclus wil halen, dan lukt dat niet op één jaar. Als je daarentegen om de vier jaar alle aspecten doorheen de cyclus wil halen, dan is dat een ander verhaal. Dan werk je met een opleidingsplan, bijvoorbeeld het ene jaar rond toetsbeleid en het jaar erna rond internationalisering."

Voor de studenten kan het echter niet frequent genoeg zijn. "Het is belangrijk dat 'permanent' in de POC echt terugkomt. Om de continuïteit in de cyclus te garanderen is het belangrijk dat de *hearings* jaarlijks gehouden worden," vertelt Verslyppe.

Online platform

In het kader van transparantie zouden heel wat van de rapporten uit de COBRA-cyclus terecht komen op een online platform. Ook daar zijn de decanen voorzichtig over. "Transparantie is niet nodig, maar wel nuttig. We moeten wel goed nadenken over wat we transparant maken," stelt Sels. "Mensen overladen met detailinfo is niet goed. En we moeten andere universiteiten ook niet aanzetten tot imitatie." Filosofiedecan Raymaekers is wel fan. "Als je alles binnenskamers houdt, riskeer je nog veel meer dat dingen die problematisch zijn liever niet aan de grote klok worden gehangen."

Eggermont waarschuwt om al te veel online te plaatsen. "Kwaliteitszorg moet in een veilige omgeving gebeuren waarin alle partijen openlijk kunnen spreken over de sterke en minder sterke kanten van het onderwijs. Dat wil niet zeggen dat we dingen moeten verbloemen, maar je moet goed nadenken wat je openbaar maakt en op welk moment in de cyclus je dat doet."

Cel monitoring

Tot slot zou ook een (semi-)onafhankelijke cel Monitoring moeten controleren of iedereen zich aan de spelregels houdt. Sels: "Er zijn geen controleorganen nodig. Ik denk dat er in onze faculteit en in andere faculteiten al veel *checks and balances* zijn. De faculteit waakt over de POC, die over de onderwijscommissies waakt. De faculteiten moeten dan weer verantwoording afleggen bij het GeBu. Monitoring is slechts een klein luikje daarvan." Raymaekers ziet dat anders. "Je zal wel ergens een plek hebben om dingen die fout lopen grondig door te praten. De hele grote organen zijn daar niet altijd even geschikt voor."

Ook Eggermont zit met een dubbel gevoel. "Het is moeilijk om rechter en partij tegelijkertijd te zijn," zegt hij. "Het is dus logisch dat er een onafhankelijke instantie zou zijn die nagaat of spelregels worden gerespecteerd. Men benadrukt echter vertrouwen geven, maar als er een interne audit nodig is, is dat vertrouwen in de interne kwaliteitszorg dan niet groot genoeg?"

Volgens Verslyppe is er ergens een controle van het systeem nodig. "We moeten vermijden dat het systeem niet naar de hand wordt gezet door de beste spelers. En dat is natuurlijk de zwakste plek in het hele systeem, al blijft er natuurlijk de instellingsreview die dat komt controleren."

Voor vicerector Pollefeyt is het plan nog volop in beweging. "Het zijn ongelooflijk boeiende gesprekken die ik voer. Er staan zeker nog een aantal vragen open. Hoe zullen we de betrokkenheid van de verschillende geledingen gestalte geven? Hoe zullen we het kwaliteitsportaal vorm geven? Ook over de periodiciteit en de monitoring van het proces kan ik op dit moment nog geen uitspraak doen. Het zou haaks staan op de gehanteerde aanpak." (kds & jvl)

De vier COBRAS

De hervorming die vicerector Pollefeyt voorstelt en die wordt gesteund door het GeBu bestaat uit vier "COBRA's". Het kernwoord is subsidiariteit: elk probleem wordt op een zo laag mogelijk niveau behandeld. Het plan moet een intern alternatief vormen voor de sinds vorig jaar opgeschorte externe opleidingsvisitaties.

Cobra 1:

De eerste COBRA is de meest fundamentele en wil de Permanente Onderwijscommissie (POC) opwaarderen. Door gesprekken met willekeurig gekozen studenten, docenten en personeel zou duidelijk moeten worden wat hun visie is op kwaliteitsvol onderwijs. De programmadirecteur maakt dan een synthese die kan bediscussieerd worden op de POC. Zo kan die direct bijsturen bij problemen en zou er een fundamentele discussie over kwaliteitsvol onderwijs op gang moeten komen. De rapporten van die discussies gaan naar COBRA 2 en naar een online platform dat voor transparantie moet zorgen.

Cobra 2:

In een tweede fase gaan de verslagen van COBRA 1 en de onoplosbare problemen over naar de Faculteitsraad of Facultaire POC, die beslist over de hele faculteit. Een voorbeeld van zo'n situatie is een professor die van het ene naar het andere vak verschoven moet worden. De vicedecan van elke faculteit kan dan indien nodig tussenkomen. Rapporten vanuit COBRA 2 gaan opnieuw een stapje hoger naar COBRA 3 en naar het online platform.

Cobra 3:

In een derde fase gaan de rapporten en verslagen naar drie geledingen die hun advies kunnen uitbrengen. Eerst en vooral zijn dat *peers*, of externe experts. Dat kan gaan om een oud-rector met expertise of een expert van een andere (buitenlandse) universiteit. Daarnaast mag ook de Studentenraad KU Leuven de rapporten volledig onafhankelijk bekijken. Ten slotte mag de Onderwijsraad, waar vicedecanen, studenten en vertegenwoordigers van de rest van het onderwijzend personeel zetelen, een advies uitbrengen.

Cobra 4:

In de laatste Cobra waken de vicerector Onderwijs en het Gemeenschappelijk Bureau (GeBu, het dagelijks bestuur van de universiteit) over de algemene visie op onderwijs en werken ze verder aan het kader waarin de universiteit zich kan ontwikkelen. Rond heel zware problemen, zoals conflicten tussen faculteiten, kunnen zij dan bemiddelen. (kds)

Onderwijs

Het Schaduwkabinet

HET DECANENOVERLEG

Macht zit soms in kleine hoekjes aan de KU Leuven. Tweewekelijks gaan we op zoek naar geheime machtsbasisen.

Brainstormen, maar ook beslissen?

Ook buiten de officiële raden van de KU Leuven wordt druk vergaderd. Het decanenoverleg is daar een voorbeeld van. Over die bijeenkomst is weinig bekend. Te weinig, vinden sommigen.

KORNEEL DE SCHAMP EN
JASPER VAN LOY

Sinds enkele jaren komen de achttien decanen, de vicerectoren en de rector van de KU Leuven regelmatig samen in een decanenoverleg. Op geregelde tijdstippen bespreken ze het beleid aan de universiteit.

“Al wat iemand van het bestuur of de decanen wil ter sprake brengen, kan aan bod komen,” zegt Luc Sels, decaan van Economie en Bedrijfswetenschappen. “Dat kan betrekking hebben op de organisatie en de dagelijkse werking van de universiteit, maar ook op bijvoorbeeld de financiën.”

“Het kan niet de bedoeling zijn dat de officiële organen omzeild worden”

TOON BOON
(ATP-VERTEGENWOORDIGER
ACADEMISCHE RAAD)

“De instellingsreview (zie *Veto* 4118, red.) was een van de recente thema's,” geeft Bart Raymaekers, decaan van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, als voorbeeld. “Ook de integratie van de hogeschoolopleidingen en hoe die verloopt is een typisch thema voor het decanenoverleg.”

De bijeenkomst van decanen is een informele aangelegenheid, die geen deel uitmaakt van het organigram van het KU Leuven. “Een universiteit kan niet enkel gerund worden via beslissingsorganen,” zegt Sels daarover. “Je moet ook in een intieme sfeer kunnen overleggen over alle opties lang voor je tot een besluit komt.” Dat zegt ook Bart Raymaekers. “Op de Academische Raad volgt na elk agendapunt een beslissing. Die druk is er niet in het decanenoverleg.”

“Sommigen doen er mythisch over, maar voor mij is het de logica zelve,” zegt Rechten-decaan Bernard Tilleman. “Ik overleg elke maand informeel met studenten en assistenten van mijn faculteit. Door die ongedwongen gesprekken ontdek je gevoeligheden waarmee je rekening kunt houden.”

Impact

Toon Boon, die het administratief en technisch personeel (ATP) vertegenwoordigt in de Academische Raad, begrijpt het doel van het decanenoverleg. “Het is geen probleem dat er voor een aantal punten overleg nodig is buiten de officiële organen,” zegt hij.

Andries Verslyppe, voorzitter van de Studentenraad KU Leuven, beaamt dat. “De agenda van de Academische Raad staat dikwijls zo vol dat er geen ruimte is om een hele discussie te voeren. Toch hebben we er een dubbel gevoel bij, omdat we niet aanwezig zijn op het decanenoverleg.” Ook docenten of ander personeel worden niet vertegenwoordigd in het overleg.

Desondanks heeft het volgens Boon een grote impact op de werking van de universiteit. “We hebben al gehoord dat een decaan extra uitleg vroeg op de Academische Raad omdat hij niet op het decanenoverleg was,” vertelt hij. “Het kan niet de bedoeling zijn dat de officiële organen omzeild worden.”

Spookvergaderingen bij de Kuleuven

Dat vindt ook Verslyppe. “Het gevaar is dat er besluitvorming in het decanenoverleg sluipt en dat zaken beslist worden zonder dat iedereen betrokken is,” denkt hij. “We hebben ook minder zicht op de verschillende standpunten van de faculteiten. Bijgevolg hebben we geen idee of we in een mijnenveld trappen op de Academische Raad of niet.”

Boon wil dan ook meer feedback van de decanen. “Niemand buiten zichzelf weten hoe vaak ze samenkomen of wat er op de agenda staat,” zegt Boon. Verslyppe is voorzichtiger. “Als we vragen wat er nu eigenlijk gezegd is, krijgen we meestal wel iets te horen,” zegt hij. “Meer rapportering zou wel geen slecht idee zijn om de kans op sluipende besluitvorming te verminderen.”

ADVERTENTIE

ACADEMISCHE COOPERATIEVE VENNOOTSCHAP CVBA ACCO

Blijde Inkomststraat 22, 3000 LEUVEN
Ondernemingsnummer 0403 547 615

Algemene vergadering ter zetel op 21/04/2015 om 19u. Agenda: Jaarverslag. Verslag Commissaris. Goedkeuring Jaarrekening. Bestemming resultaat. Kwijting bestuurders en commissaris. (Her)Benoemingen en ontslagen.

Aanwezigheid bevestigen via algemenevergadering@acco.be

Lezersbrief De Vlaamse functiebeperking

Maandag 23 maart. Bart De Wever spreekt in Terzake over culturele functiebeperkingen van Marokkaanse Berbers in relatie tot racisme, Kalina De Blauwe schrijft in *Veto* 4119 een splinter over fysieke functiebeperkingen in relatie tot vooroordelen. “Racisme”, zegt De Wever, “wordt heel gemakkelijk ingeroepen als excuus voor persoonlijk falen”. Vooroordelen, verwacht ik bij De Blauwe te lezen, zullen dan ongetwijfeld ook heel gemakkelijk als excuus voor fysieke functiebeperkingen ingeroepen worden. Quod non, 't is andersom!

Maar Vlaanderen is cultureel weer eens blind, stom en doof, hoewel Vlamingen fysiek in staat zijn te zien, spreken en luisteren. En precies daar, in een vicieuze cirkel

van Vlaamse communicatie, ligt hét probleem van discriminatie. Een slecht gesprek dat het dagelijks leven, waaruit elke mens onvergelykbare waarde haalt, telkens weer veronachtzaamt, leidt tot een discriminerende schending van de menselijke waardigheid.

Een voorbeeld? Ondergetekende, die sinds 2003 in Vlaanderen woont, verschilt – gezien vanop een veilige afstand – niet voldoende van Vlamingen om fysiek en cultureel gediscrimineerd te worden. Nochtans heb ik een spieraandoening en ben ik een Nederlander. Wat houdt dat in, vraagt u? Ja, uw blik brandt in mijn aangezicht.

Wel. Ten eerste heb ik een verminderde spierkracht over het gehele lichaam, die het sterkst is in

de armen. U merkte dat al, toen u mij een hand gaf? Ja, dat dacht ik al. Het was u niet opgevallen? Dat kan. Vroegere operaties hebben een scheve lichaamsgroei in de kiem gesmoord, waardoor het vandaag pas mijn handdruk is die u iets doet vermoeden. Ten tweede kan ik het goed uitleggen, gesterkt door een uitgebreide woordenschat en een laconieke arrogantie. U merkte het al, toen u mijn accent hoorde? Ja, ik dacht al dat u dat ging zeggen. Toch woon ik hier al twaalf jaar en schrijft de Nederlander mij het Vlaamse accent toe. Inderdaad, het is jammer nergens bij te horen. Neen, het geeft niet dat u dat niet opgevallen was. Zolang u het maar vraagt.

Maar dat doet u niet. Duizendmaal sloeg ik in het Leuvense studentenleven uw onbewaakte reacties gade wanneer mijn handdruk zeer functioneel uw beperkingsdetector activeerde. Nu eens een sterke, dan weer een zwakke verbazing. Soms interesse, uitzonderlijk afschuw. Uw ogen blijven branden, maar u blijft altijd stil. Uw communicatie gebeurt vanop een afstand en wordt getekend door het taboe van het dagelijks leven. U faalt persoonlijk. U heeft een culturele functiebeperking die de maatschappij disfunctioneren doet. Is dat dan de betekenis van die Vlaamse lintbebouwing met haar gordijnen en haar luiken voor de ramen?

“Het ontbreekt veel mensen vandaag aan een goed gesprek”, laat filosofe Tinneke Beeckman vrijdag 27 maart in De Morgen optekenen. Vlamingen gaan de confrontatie niet aan met mensen van wie het dagelijks leven radicaal anders is. Een open en eerlijk gesprek laat uw vooroordelen en eigen worstelingen nochtans verdwijnen, aldus de filosofe. Maar de Vlaming is goed in slechte gesprekken. Ook Annelies Beck, die had geen schijn van kans in Terzake. Verlos u eens van de 24-uursbeveiliging, van de stille druk die u omgordt.

Lucas De Jong is voormalig redacteur van deze krant.

Onderwijs

PERSONEELSBELEID VERTROUWENSPERSONEN EN MEER INTERNE MOBILITEIT

“Ze mogen mij nog steeds een mailtje sturen”

Vorig semester legden tientallen getuigen pesterijen, machtsmisbruik en vriendjespolitiek binnen de KU Leuven bloot in deze krant. Hij zou persoonlijk een onderzoek starten, sprak rector Rik Torfs. Hoe zit het daar mee?

TEKST RODERIK DE TURCK EN SAM RIJNDERS
ILLUSTRATIES KAROLIEN FAVOREEL

Mail me maar!

1 | Mailtje sturen

“Wie problemen heeft, mag mij een mailtje sturen,” reageerde rector Rik Torfs onmiddellijk in verschillende media. Tijdens zijn kerst- en nieuwjaarstoespraken zou de zinsnede uitgroeien tot een vaste waarde.

De rector als persoonlijk meldpunt? Pestexpert Bob van der Meer gelooft er niet in. Hij begeleidde gelijkaardige gevallen in Nederlandse universiteiten en ziekenhuizen. “Als de rector dat echt meent, dan heeft hij er een tweede dagtaak bij,” lacht van der Meer. “Het is een wassen neus. Of hij wil het brandje blussen en het probleem minimaliseren, of hij kent zijn eigen werkvloer niet.”

“Het is alsof een gevangene in een Noord-Koreaans strafkamp zou mailen naar Kim Jong-un,” schampert een getuige. “Torfs is zelf medeverantwoordelijk.”

“Ik heb al tien à twaalf mails ontvangen,” weerlegt Torfs de kritiek op zijn oproep. “Op een personeelsbestand van ettelijke duizenden kan je dat moeilijk een grote toeloop noemen,” vindt ombudsman Jozef Corveleyn.

Een aantal mailers zijn al uitgenodigd voor een gesprek. “Vaak is dat al voldoende. Soms kun je toch nog iets realiseren door rustig samen te zitten. Dat doet me plezier. Al kan je niet alles oplossen,” reageert Torfs.

Erkent de rector niet het falen van de officiële instanties door zich als meldpunt op te werpen? “Eigenlijk wil ik gewoon zeggen dat je naast alle formele kanalen ook de simpele daad kan stellen om gewoon een mail te sturen. Het is niet slecht dat de rector een *last resort* blijft.”

Torfs beklemtoont de vertrouwelijkheid van zijn gesprekken. “Ik ben er honderd procent zeker van dat niemand kan zeggen dat dat niet zo is. Wie aarzelt om mij te mailen: in een aantal gevallen hebben we effectief een hele pragmatische oplossing gevonden.”

“Mailen naar Torfs? Alsof iemand in een Noord-Koreaans strafkamp naar Kim Jong-un een mailtje stuurt”

ANONIEME GETUIGE

2 | Nieuwe vertrouwensantennes

Niet alleen de rector fungeert als ombuds in extremis. Er komen ook nieuwe vertrouwensantennes. “Het zullen laagdrempelige aanspreekpunten zijn, zoals nu al in de doctoraatscholen,” legt ombuds Corveleyn uit. “Dat is misschien een betere aanpak dan alleen maar een centrale ombuds die deel van de rectorale diensten uitmaakt,” zegt hij. Door meer vertrouwenspersonen hoopt de universiteit beter en sneller te kunnen ingrijpen wanneer het misloopt.

Van der Meer gelooft niet in de oplossing. “Ik heb zelf lang vertrouwd op ombudsen en dergelijke, maar die zijn er erg op gericht om oude patronen te bevestigen. Ze zijn niet onafhankelijk en niet deskundig.”

Zelf wil hij werknemers verantwoordelijk maken voor elkaars psychosociale welzijn, in plaats van dat uit te besteden aan vertrouwenspersonen. “Je moet de zwijgende midden-groep mobiliseren. Ik adviseer altijd om eerst een anonieme en organisatiebrede enquête af te nemen over ongewenste omgangsvormen. Dan kan je de problemen niet meer ontkennen. Daarna stel je duidelijke regels op, die je op elk werkoverleg bespreekt. Zo los je de helft van de problemen op.”

Maar een enquête alleen is onvoldoende. “Je moet je leidinggevenden professionaliseren. Autoritair gedrag of onmacht om met macht om te gaan veroorzaken machtsmisbruik en frustratie.” Eerder wezen getuigen op het amateurisme van academici die diensten aansturen. “Academici hebben niet altijd kaas gegeten van groepsprocessen of kunnen niet altijd met mensen omgaan,” bevestigt van der Meer.

Wanneer het toch misloopt, moeten tot slot zowel pesters als gepesten geholpen worden, besluit de pestexpert.

3 | Interne mobiliteit

De universiteit zet vooral op dat laatste in. Wie gepest wordt, moet elders terecht kunnen. “In het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk hebben we een jaaractieplan rond pesten opgesteld,” vertelt vakbondsvertegenwoordiger Jon Sneyers (LBC). “Dat is nog niet echt concreet, maar de focus ligt wat ons betreft op interne mobiliteit. Nu moet je intern solliciteren voor open vacatures, waarna je vaak scheef bekeken wordt.”

“Meer samenwerking en transparantie zijn nodig, maar dat is roepen in de woestijn”

JOZEF CORVELEYN
(OMBUDSMAN KU LEUVEN)

Het is ook een piste die de rector verkiest. “In mijn gesprekken kijk ik of we mensen niet van de ene plek naar de andere kunnen verhuizen. Dat zijn dikwijls schijnbaar kleine ingrepen, die toch de oplossing kunnen brengen.” Al benadrukt de rector dat formeel overleg met vakbondsafgevaardigden belangrijk blijft. “We hebben nu ook een directe, officieuze vergadering voor iedereen. Daar kan je ongedwongen over je problemen praten en dat maakt een menselijkere aanpak mogelijk.”

Blaming the victim noemt pestexpert van der Meer het. “Die oplossing wordt overal toegepast. Men plaatst het slachtoffer over, maar verandert niets aan de organisatiecultuur en het machtsmisbruik. Het probleem begint weer van voor af aan.”

4 | Is dat genoeg?

Hoe zit het met die organisatiecultuur binnen de universiteit? Zijn er structurele problemen? In dat geval zouden vertrouwenspersonen en meer interne mobiliteit niet volstaan. “Er is geen structureel probleem,” vindt Bert Overlaet, directeur van de personeelsdienst. “Maar we moeten inspanningen blijven leveren. Het is niet omdat er maar enkele gevallen zijn, dat die minder belangrijk zijn. Als er sprake is van pestgedrag blijft dat onaanvaardbaar.”

Daar is vakbondsafgevaardigde Sneyers het niet mee eens. “Het centrale probleem in het personeelsbeleid is dat er nog steeds geen centraal beleid is. Diensten en departementen hebben veel autonomie.” Eerder spraken getuigen over baronieën binnen de universiteit. Volgens Sneyers moet de personeelsdienst afdelingen met een groot verloop beter opvolgen. “De bereidheid is er, maar er is veel inertie in deze universiteit.”

Een universiteit is ook geen bedrijf als alle andere, klinkt het. “Het draait hier om kennisverwerving en -overdracht,” legt ombudsman Corveleyn uit. “Er speelt een flinke dosis ambitie en *workaholisme* mee. Dat maakt het niet gemakkelijker. Er is veel concurrentie tussen werknemers, want vaak gaat het om immateriële zaken die moeilijk gekwantificeerd kunnen worden.”

Daarin valt pestexpert van der Meer hem bij. “Aan universiteiten gaat men best autoritair met elkaar om. Wetenschappers zijn best ambitieus en vechten elkaar op allerlei manieren het kot uit. Ze hebben interesse voor hun vak, maar geen empathie.”

“Er zou meer samenwerking en meer transparantie moeten zijn, maar dat is eigenlijk roepen in de woestijn,” stelt ombudsman Corveleyn. “Mensen worden uiteindelijk gepusht om individueel te presteren. Dat leidt soms tot problemen.”

Vakbondsafgevaardigde Sneyers vindt het alvast positief dat het probleem bespreekbaar is. “Onze instelling hecht blijkbaar veel belang aan haar reputatie. Als iets in de media komt, krijgt het meer gewicht dan wanneer je het via de geijkte kanalen signaleert. Er is nog niet veel gebeurd, maar het is wel op de agenda gezet.”

Internationaal

Open en Bloot

DE DOOD

Taboes zijn er om doorbroken te worden. Tweewekelijks doet Veto dat bij internationale studenten.

“Ik wil mijn hoofd laten invriezen en over honderd jaar terugkeren”

België kent een hoog zelfmoordcijfer. Minderjarigen kunnen hier euthanasie aanvragen. Hoe denken internationale studenten over de dood?

EVELYNE VAN HECKE EN
MARGOT DE BOECK

“Ik was nog zeer jong toen mijn grootmoeder stierf en besepte niet wat er aan de hand was. Maar ik voelde wel dat er iets was, want iedereen was plots kaal. Als iemand dood gaat, scheert iedereen zijn haar af uit respect voor de dode,” vertelt Guy uit Congo.

Dat tradities verschillen wanneer iemand overlijdt, blijkt ook uit de getuigenis van Rubèn uit Spanje: “De begrafenis gebeurt 24 uur na het overlijden. Het is

in Spanje veel te warm om een lijk lang bij te houden. Vroeger, in de 18e eeuw, ging het nog sneller, maar nu wachten ze even om toch zeker te zijn dat er niemand levend begraven wordt.”

Victor uit Venezuela is alvast blij dat hij er nog is. “Ze hebben twee keer geprobeerd me te vermoorden,” vertelt hij. “Venezuela is een zeer gevaarlijk land, dat politiek zeer gepolariseerd is. Ik was actief in protesten tegen de regering, die de publieke universiteit controleerde. De studentengroep die voor de regering was, was nogal gewelddadig.”

In Venezuela hangt de omgang met de dood sterk samen met klasseverschillen: “De lage klassen houden een dagenlang feest om het leven van deze dode persoon en alles wat hij gedaan heeft te vieren. Vaak gebeuren daar ook wel bizarre dingen. Als iemand veel met een brommer heeft rondgereden, gaat die brommer mee in zijn graf. Vooral de dood van de moeder is zeer moeilijk te overwinnen. De betere klassen volgen meer de Europese traditie en zijn ingetogen.”

Nooit opgeven

België is in haar euthanasiewetgeving een voorloper. Al is euthanasie niet overal even evident. Guy vertelt: “Ik had nog nooit gehoord van euthanasie tot ik hier kwam. In Congo moet iemand leven tot hij op een natuurlijke manier sterft.

Medische zorg is in Congo weinig gespecialiseerd. Voor ons is euthanasie niet het belangrijkste issue, wij willen vrijheid. Pas wanneer Congo politiek stabiel is, zal echt over zulke zaken gediscussieerd kunnen worden.”

Maar ook in Spanje is euthanasie nog niet gelegaliseerd. Dat zou Rubèn graag anders zien: “Mijn grootmoeder had Alzheimer. Ze was 90 jaar, toen ze haar been hebben geamputeerd vanwege gangreen. Dat was onnodig lijden. Mijn grootmoeder was een plant. Voor haar was euthanasie een goede uitweg geweest.”

Opvallend is dat Nick uit Amerika bij euthanasie meteen aan zelfmoord denkt. “Euthanasie wordt beschouwd als opgeven. Je wordt verondersteld te blijven vechten. Die mentaliteit baseert zich op *motivational speakers* als Lance Armstrong: “Let’s kick the cancer some ass!” Al heeft Nick het zelf soms moeilijk met die eeuwig optimistische kijk. “In Amerika is er een groot taboe om een psychiater te zien. Zelfmoord is er een egoïstische daad.”

Dat vertelt ook Victor: “Familie is zeer belangrijk. Iemand laten sterven is een vorm van verraad. Hier plegen de mensen wel niet zo veel zelfmoord. Dat komt omdat de hemel bij ons altijd blauw is en Spaans een vrolijke taal is. In Venezuela heerst veel criminaliteit, maar we maken over alles grapjes.”

Doodstraf

In Amerika bestaat de doodstraf nog steeds, en Nick wil niet dat die wordt afgeschaft: “Het sterkste argument tegen is dat mensen foutief veroordeeld worden. Ook is er de laatste tijd veel controverse omdat er wat problemen zijn met

het gif, dat niet snel genoeg werkt en de dood niet humaan genoeg laat intreden. Maar ik geloof dat de doodstraf een voldoende groot ontradend effect heeft.”

Ook in Congo en Venezuela bestaat de doodstraf, maar wel niet wettelijk. “Wanneer een dief wordt betrapt, slaan de mensen hem dood nog voor hij naar de politie kan worden gestuurd,” vertelt Guy. In Venezuela staat een gevangenisstraf voor sommigen gelijk aan de dood: “De gevangenis worden gecontroleerd door bendes. Vooral verkrachters en pedofielen overleven hun verblijf er vaak niet.”

Zelfmoord, de doodstraf en euthanasie vallen onze gesprekspartners zwaar. Om af te ronden vragen we hen naar hun visie op het leven na de dood. Rubèn is optimistisch: “Ik geloof dat er na de dood een soort van energie wordt

I'm dying,
my love..

Aren't we all,
in some way?

Karolien Favoreel

“Ze hebben twee keer geprobeerd me te vermoorden”

VICTOR
(VENEZUELAANSE STUDENT)

doorgegeven, en dat we op die manier verder leven.” Nich is duidelijk het meest praktisch ingesteld: “Ik zal sowieso als orgaandonor dienen. Al zou ik het liefst mijn hoofd laten invriezen en dan over 100 jaar terugkeren.”

Studeren in de VS Een vervlogen American dream?

Als je in de Verenigde Staten afstudeert, is het eerste wat je kan doen je torenhoge studieschulden afbetalen. Je zou voor minder naar Europa vluchten. Of niet?

LOUISE WILLOCKX

Een student betaalt hier zo'n 7,5 procent van de 12.000 euro die een studie gemiddeld kost, de rest legt de overheid bij. In Amerika is sinds de jaren 80 de overheidssteun voor hoger onderwijs alleen maar afgenomen, waardoor de gemiddelde Amerikaanse student nu met zo'n 25.500 euro aan schulden afstudeert.

Talent zoeken

Hoewel dit hier als een enorm bedrag wordt aangevoeld, ziet professor Ken Kennard, die *American studies* doceert aan de UGent, dit

anders. Volgens hem werkt de combinatie van toelatingsexamens en hoge studiegelden net motiverend. Hij ziet onder Ameri-

“Ze hebben me valse beloften gedaan”

NICK HAMMERS
(AMERIKAANSE STUDENT)

kanse studenten veel meer gedrevenheid en competitiviteit, net vanwege die druk.

“Het hangt er allemaal van af van wat jij vindt waar onderwijs om draait. Gaat het om het educatieve en mensen kansen geven? Dan ben je beter af met het Belgische systeem. Maar in de VS vinden we dat het ook gaat om mensen van te onderscheiden, het talent zoeken.” Het systeem is elitair en competitief, maar daar zouden we hier ook ergens een voorbeeld aan moeten nemen,” meent Kennard. “Die competitiviteit die ons als Amerikanen zo kenmerkt, hebben we aangeleerd gekregen in ons onderwijs.”

Valse beloften

Nick Hammers, die als Amerikaanse student aan de KU Leuven studeert, staat hier heel wat minder positief tegenover. “Ik heb 30.000

euro aan studieschulden en kon na mijn opleiding politieke wetenschappen enkel aan de slag in een fabriek. Ze hebben me valse beloften gedaan. Het is helemaal niet zo simpel als studeren en dan aan de slag gaan.”

“Onze competitiviteit hebben we in ons onderwijs meegekregen”

KEN KENNARD
(PROFESSOR AMERICAN STUDIES UGENT)

Internationaal

LEUVEN VLAAMS: NEDERLANDS LEREN MET ANDERSTALIGE STUDENTEN

“Wie Nederlands spreekt, klinkt alsof hij een beetje glimlacht”

Hier spreekt men Nederlands, tot men Engels spreekt. Wat vinden internationale studenten van onze taal en van haar sprekers?

TOBIAS GEERINCKX-RICE

“Vandaag beginnen we met hoofdstuk zeven,” verkondigt docent Nathalie Van der Perre. “En hoofdstuk zeven beginnen we natuurlijk met...?” – “De soap.” Het antwoord van haar vijftigjarige studenten valt nog het best te beschrijven als een geamuseerde kreun. De klas Nederlands voor Anderstaligen, Niveau 2 weet wat haar te wachten staat. Wij nog niet.

Het leslokaal van het Instituut voor Levende Talen zit bijna vol. Enkele cursisten zijn ziek, maar toch aanwezig. Voor velen van hen is het certificaat dat ze hier kunnen behalen immers een voorwaarde om te beginnen aan hun univer-

Serena Corio

“Jullie schrijven 75 en zeggen vijfenzeventig. Da's niet in orde”

sitaire opleiding. Ieder hoofdstuk van hun handboek wordt ingeleid door een korte aflevering uit een op maat gemaakt feuilleton: De Soap.

Dat handboek, *Vanzelfsprekend*, viert dit jaar zijn twintigste verjaardag. Dat is ook aan de beeldfragmenten te zien, maar volgens Van der Perre blijft de inhoud van de cursus nog steeds bijzonder relevant. We moeten haar gelijk geven. Marketingmanager Bert mag dan geen mobiele tele-

foon hebben, zijn probleem is herkenbaar en eigentijds: “Ontslagen... want het is crisis. Er is niet veel werk.”

Spraakverwarring

Herkenbaarheid werkt. Wanneer een dokter op het toneel verschijnt, zucht onze buurvrouw verontwaardigd. “Die man is geen goede dokter!” Zij blijkt Laura te heten, komt uit Duitsland en studeert naast Nederlands ook geneeskunde aan de KU Leuven. In het Nederlands. En ze lijkt dit minder indrukwekkend te vinden dan wij. “Natuurlijk zijn er internationale studenten die nooit naar de les gaan, thuis hun Engelse cursus lezen en in het Engels hun examens afleggen. Dat is makkelijk. Maar *what's the point?* Daarom kwam ik niet naar België.” Ze erkent dat Duits en Nederlands erg gelijkaardig zijn, wat het vaak gemakkelijker maakt. “Maar even vaak maakt dat het gewoon verwarrender.”

Natuurlijk blijft Engels de voertaal bij uitstek van internationale studenten. Zelfs

tijdens de les Nederlands horen we onderling gefluister in het Engels. “Mijn vrienden en ik beginnen steeds vol goede moed Nederlands te spreken met elkaar, maar na vijf minuten spreken we allemaal weer Engels. Dat is zoveel gemakkelijker,” geeft een andere cursist toe. Bovendien is het volgens hem niet altijd gemakkelijk om mensen te vinden die willen oefenen.

Dat probleem hoopt student Lien Buts met haar wekelijkse *Dutch Language Exchange* aan te pakken. Zo belanden we op een donderdagavond met een tiental onbekende internationale studenten op café, met slechts één doel: Nederlands spreken. Na een niet geheel probleemloos partijtje *Wie Ben Ik?* neemt het gesprek een bekende wending: de taal.

Plots herinneren we ons nog een uitspraak van Laura: “Mensen die Nederlands spreken klinken altijd wat meer ontspannen dan Duitsers. Bijna alsof ze glimlachen.” Onze Iraanse tafelenoot Sa-

lim is minder lyrisch: “Ik ga niet zeggen dat het een prachtige taal is, maar het is niet lelijk. Da's toch al iets. En best gemakkelijk.”

Niet in orde

Een Bulgaarse vrouw is het daar niet mee eens. “In het Bulgaars maakt de volgorde van de woorden bijna niet uit. Je kan met het onderwerp of met het werkwoord beginnen afhankelijk van waarop je de nadruk wil leggen. Het Nederlands is erg streng. Net wiskunde. Daarom is het grappig dat jullie cijfers niet in orde zijn.” Buts kijkt onthutst: “Niet in orde? Waarom?”

“Jullie schrijven 75 en zeggen vijfenzeventig”, antwoordt de Bulgaarse. “Da's niet in orde.” “*Volg-orde*”, corrigeert Buts zachtjes. Even staart ze nadenkend voor zich uit. “Maar in welke volgorde zou je 't dan anders doen?” Ook in eigen taal is er heel wat te ontdekken.

Bovendien komt het niet gewoon neer op goede scores op eindexamens halen en dan een beurs krijgen voor een prestigieuze universiteit. Vaak hebben arme jongeren niet de kans om op een goede middelbare school zich voor te bereiden op die examens, zodat niet alleen het schoolgeld, maar ook de toelatingsexamens een streep door hun *American dream* betekenen. Er komt veel meer bij kijken dan enkel talent, glimlacht Nick. “Ik kom simpelweg niet uit een staat van waaruit je ooit naar Harvard zou gaan, dat is voor ons een soort elitaire Oostkustzaak.”

Community colleges

Toch wil professor Kennard benadrukken dat er wel degelijk sociale correcties

zijn. Het mag misschien ongelooflijk moeilijk zijn om een beurs te krijgen, het feit dat er *community colleges* bestaan, doet veel. “Het schoolgeld hiervoor is beduidend lager en het is een goede manier voor armere studenten om na twee jaar

“Naar Harvard gaan is voor ons een elitaire Oostkustzaak”

NICK HAMMERS
(AMERIKAANS STUDENT)

daar te studeren toch te slagen voor de ingangsexamens.”

Ook president Obama zet hier honderd procent op in en liet zich al meermaals ontvallen dat hij die gratis wil maken. Het is immers niet alleen een manier om te slagen voor toelatingsexamens, maar ook een manier om het dure studiegeld van universiteiten te beperken. Hoe meer vakken ze daar reeds opnemen, hoe minder ze er in de universiteit moeten doen en dat kan behoorlijk wat schelen qua kosten.

De kans dat Obama zijn plan er door kan jagen is dan wel weer miniem, nu het Huis van Afgevaardigden beslist over de financiering hiervan en dit gecontroleerd wordt door de Republikeinen.

Quid schulden?

In de V.S. heb je zowel publieke als private universiteiten. Terwijl die laatste, anders dan in Leuven, het moeten redden zonder één dollar overheids-geld, kunnen publieke *state universities* nog rekenen op (steeds minder) steun van hun staat en steun van de federale overheid. Aan een prestigieuze private universiteit zoals het MIT of Harvard betaal je al snel zo'n 40.000 euro per jaar. Aan een *state university* echter betaal je 7000 euro als je binnen je eigen staat studeert. Als je de staatsgrenzen overtrekt, kan dit echter al gauw verdubbelen.

Student

PENDELEN TUSSEN LEUVEN EN BRUSSEL

Multiculti versus gezellig klein

“In Brussel op kot zitten is voor veel studenten een brug te ver,” zo luidde de reportage van tvbrussel die twee weken geleden werd gepubliceerd. De uitzending veroorzaakte veel commotie onder studenten die wel graag in de grootstad wonen.

CATHERINE HECHTER

Dagelijks pendelen er honderden studenten van Leuven naar Brussel, maar er zijn er ook die het traject in de omgekeerde richting doen. Tessel Holsbergen zit al anderhalf jaar op kot in Brussel en studeert in Leuven. “Ik dacht in het begin dat het pendelen zou meevallen want met de trein is Leuven slechts 25 minuten van Brussel verwijderd. Maar dan moet ik nog van mijn kot tot aan het station wandelen en van het station naar de aula. Zo ben je makkelijk twee uur op een dag kwijt.” Toch houdt dit haar niet tegen om in Brussel op kot te blijven.

“Op kot in Leuven was een evidente keuze. Ik heb er nooit over nagedacht”

LAURA DE WULF

“Ik kom uit Nederland en blijf elk weekend in België. Het leek me daarom ongezeellig om in een verlaten studentenstad te zitten aangezien alle studenten vrijdag naar huis gaan. Voor mij is er meer te doen in Brussel dan in Leuven,” verduidelijkt Tessel. “Bovendien wonen er meer mensen in de hoofdstad dan alleen maar studenten. Brussel is op een bepaalde manier levendiger en er is cultureel meer te

vinden en te doen. Ook is het een misvatting dat Brussel zo gevaarlijk is. Ik voel mij hier niet onveilig.”

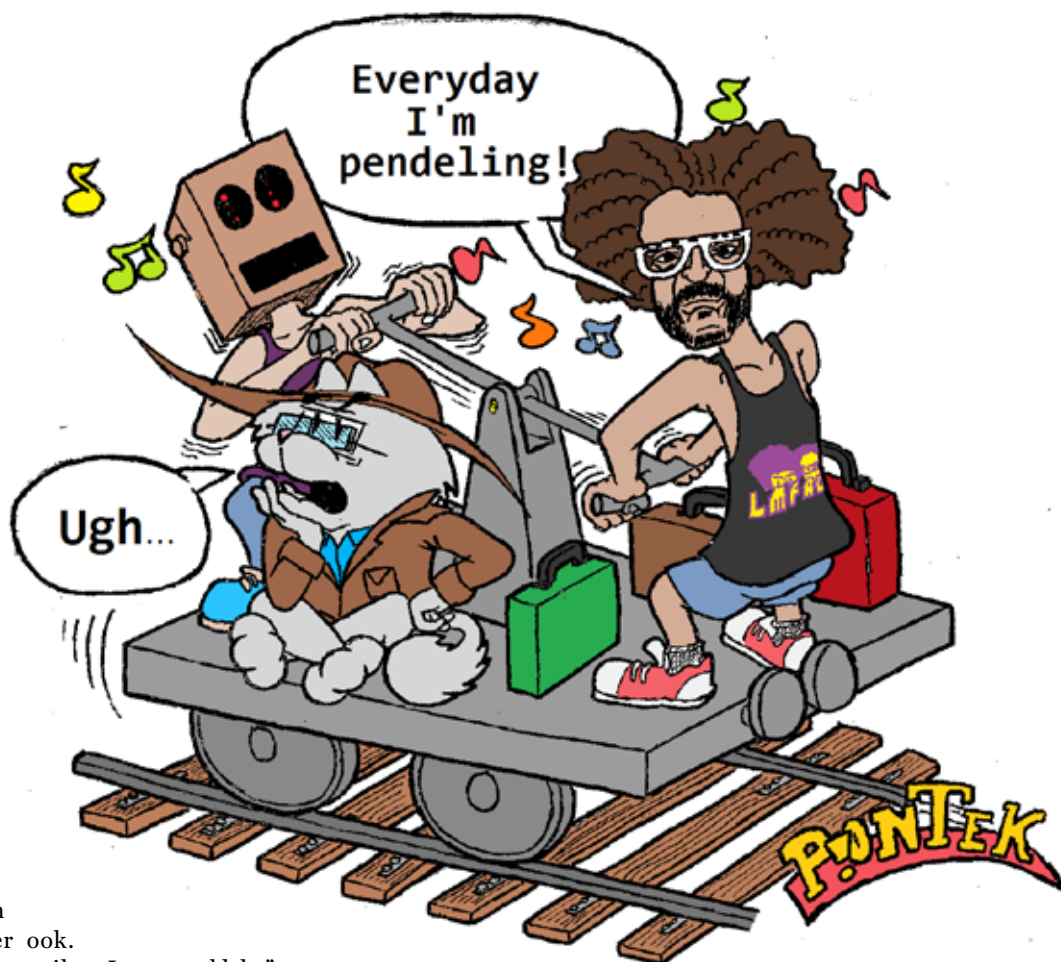
Binnen handbereik

In tegenstelling tot Tessel werd Laura De Wulf juist aangetrokken tot Leuven omdat het een kleine stad is en alles zo dichtbij is. “Bovendien zitten veel vriendinnen hier. Ik denk dat ik mij in Brussel net iets onveiliger voel. Bijvoorbeeld door eens aangesproken te worden door een onbekende of bang te zijn dat in het donker mensen achter je lopen.”

Laura heeft er doelbewust voor gekozen om in Leuven te wonen en in Brussel te studeren. “Mijn ouders hebben allebei in Leuven gestudeerd en mijn nicht zat hier ook. Het was eigenlijk een evidente keuze, ik heb er nooit hard over nagedacht.” Toch overweegt zij om volgend jaar naar Brussel te verhuizen. “Het traject is zwaar. In het eerste jaar viel dat goed mee, maar nu begin ik het beu te worden. Ik ben een uur onderweg om naar mijn lessen te gaan.”

Marie Diels, die al vijf jaar op kot zit in Leuven en nu in Brussel studeert, is het op sommige vlakken eens met Laura. “Ja, hier in Leuven is alles heel dichtbij en binnen handbereik, wat sowieso een voordeel is. Maar ondertussen ken ik de stad Leuven door en door wat een beetje saai is. Ik denk dat Brussel meer divers is dan Leuven.”

Zij heeft voor Brussel gekozen omdat haar richting niet bestaat in Leuven. “De master in de Journalistiek is alleen maar in Brussel of in Antwerpen te volgen. Als ik hier Journalistiek kon doen, was ik waarschijnlijk in Leuven gebleven. Dit is ten slotte mijn eerste jaar dat ik in Brussel studeer. Ik heb de afgelopen vier jaar in

Christophe Weets

Leuven geblokt.”

Zij is vooral gebleven uit gewoonte. “Ik wist op voorhand dat het een druk jaar ging worden en volgens mij is Brussel vooral een stad die je moet leren kennen. Daar zou ik nu heel weinig tijd voor hebben.”

Multicultureel

Kaat zit al vier jaar op kot in Brussel en studeert momenteel in Leuven. Zij heeft

even getwijfeld om naar Leuven te verhuizen, maar vindt Brussel een te fijne stad om in te wonen. “De eerste drie jaar heb ik in Brussel gestudeerd, maar nu volg ik Culturele Studies en die studie bestaat alleen in Leuven. Ondertussen heb ik hier vrienden en ben ik vertrouwd geraakt met de stad.”

Op de vraag of ze Leuven of Brussel verkiest, geeft ze een duidelijk antwoord. “In die reportage zei een van de meisjes dat er in Leuven alleen maar studenten zijn, maar daar ben ik juist niet naar op zoek. Brussel is een superdiverse stad met zoveel verschillende culturen. Dat multiculturele aspect is een meerwaarde voor mijn studies. Bovendien heb je in Brussel talloze culturele instellingen, muziek, leuke cafeetjes en plekken om uit te gaan.”

“Brussel is een stad die je moet leren kennen”

MARIE DIELS

Lezersbrief Kom onder die kerktoren uit!

De afgelopen dagen is er heel wat te doen geweest rond het op kot gaan in Leuven terwijl je studeert in Brussel. We zijn blij dat het kotleven van de Brusselse student aandacht krijgt, maar zijn verontwaardigd over de manier waarop.

Zoals we vorig jaar aankaartten in ons Memorandum (naar aanleiding van de verkiezingen), is Brussel de stad met het grootste aantal studenten in België. In Brussel studeren niet enkel Nederlandstalige en Franstalige studenten, maar bovendien ook duizenden internationale studenten. En toch denkt men, als men de term “studentenstad” hoort, vaak het eerst aan Leuven.

De reportage van tvbrussel is een hardnekkige weergave van kortzichtige vooroordelen die bij vele

studenten en hun ouders leven. De boodschap is dat veel studenten niet willen en/of durven kiezen voor Brussel als kotstad. We kunnen alleen maar hopen dat de geciteerde studenten niet zo kortzichtig zijn als ze werden afgeschilderd in de reportage.

De voor de hand liggende aantrekkingskracht van Leuven is begrijpelijk. Op 25 minuten sta je met de trein in het centrum van Brussel – gegeven dat er uiteraard geen staking of vertraging is bij de NMBS. De stad heeft bovendien een groot aanbod – vaak goedkope – koten. Overal in Leuven vind je onderwijsgebouwen, bibliotheken, studentenrestaurants, fakbars, en uiteraard studenten.

De overvloed aan studenten wordt in de reportage aangegeven als een voordeel van het op kot gaan in Leuven: je hebt de perceptie dat in je straat bijna uitsluitend studenten wonen. Wel, als je niet in contact wenst te komen met verschillende soorten mensen, met mensen die anders zijn dan jij, en als je in de illusie wilt leven dat de wereld alleen maar uit blanke middenklassers bestaat, dan is Brussel inderdaad niet de plaats voor jou. Wil je echter kunnen proeven van de culturele diversiteit, de globaliteit, de intensiteit en de mogelijkheden van een grootstad, dan is Brussel zeker te verkiezen boven Leuven. Brussel, het hart van Europa, is de perfecte plaats om de echte wereld te leren kennen. Leuven is eenvoudig, toe-

gankelijk en vertrouwd. Brussel is ervaring, ontdekking en verrijking. Aan de student de keuze.

Het ziet ernaar uit dat het bekende spreekwoord “onbekend maakt onbemind” nogmaals de nagel op de kop slaat. Veel studenten die op kot zitten in Leuven maar in Brussel studeren, geven aan dat ze in Brussel enkel de weg van het station naar hun instelling kennen. Ze beweren bovendien dat Brussel geen leuke en geen gezellige stad is. Deze studenten hebben duidelijk nog niet de moeite gedaan Brussel te ontdekken. Plaatsen zoals de Bar des Amis, het cafe Bizon en de Goupil Le Fol, zijn slechts enkele voorbeelden van de talloze gezellige plekje in centrum Brussel. Om nog maar te zwijgen

van de levendige uitgaansbuurt aan de Sint-Gorikshallen en de Beurs, waar vooral in de lente en de zomer een unieke sfeer hangt. Niets zo gemakkelijk als Leuven, maar Brussel biedt, in tegenstelling tot Leuven, authentieke sfeer, ruimdenkendheid, diversiteit en internationaliteit. Weg van de provinciehoofdstad, van onder de kerktoren uit. Leven waar het leven is!

De bekende KU Leuven leuze luidt: “Ontdek de wereld, begin bij jezelf!”, wij voegen daar graag aan toe: “Ontdek de wereld, begin bij Brussel!”

Thomas Eeman is voorzitter van de Algemene Studentenraad Odisee

Student

GRATIS JURIDISCH ADVIES BIJ IUSSTART

IusStart helpt start-ups uit de nood

dat het voor ons in de eerste plaats een studentenwerk is. Dat staat ook duidelijk op alle documenten die we afleveren, want wij willen zelf natuurlijk ook geen risico's nemen.»

Projecten

Hebben jullie al veel projecten begeleid?

Vanwynsberghe: «Vorig jaar hadden we twee pilootprojecten: *DataCamp* en *Where Is My Bike?* (zie *Veto 4114*). *DataCamp* heeft kort na ons advies zelfs besloten haar activiteiten verder te zetten in de Verenigde Staten.»

«Na die pilootprojecten zagen we dat IusStart succesvol was en de masterstudenten, doctorandi en advocatenkantoren enthousiast waren. Nu zijn we meer officieel bezig. In het eerste semester hebben we vier projecten begeleid, waaronder een app die je vertelt welke feestlocaties er bij jou in de buurt zijn.»

«Op dit moment zijn we bezig met nog eens drie start-ups en dan nog een ander project dat meer beleidsmatig is en over het statuut van student-ondernemer gaat.»

Dus IusStart gaat ook ruimer dan enkel de start-ups begeleiden?

Vanwynsberghe: «Ja, ons project past in een ruimer kader. De KU Leuven beseft dat ondernemerschap onder studenten gestimuleerd moet worden.»

«Het is ook al gebleken uit onderzoek van de International Labour Organization dat het voordelen heeft voor de rest van je leven als ondernemerschap al wordt gestimuleerd binnen je opleiding. Zo creëer je een generatie van ondernemers.»

«Omdat ons concept zo succesvol was, is men nu ook bezig aan ArtStart, een soortgelijk initiatief. Dat is een project voor studenten van LUCA-campus Sint-Lucas in Gent, waar ondernemende studenten naartoe kunnen komen om bijvoorbeeld logo's te laten ontwerpen. Zo ontstaat er een heel kader waar ondernemende studenten met allerlei problemen naartoe kunnen.»

Wat vinden de masterstudenten er zelf van?

Vanwynsberghe: Voor hen is het heel uitdagend. Die ondernemingen komen soms met een heel palet aan verschillende vragen of zelfs maar gewoon met enkele bedenkingen. De studenten moeten daar dan zelf nog de juridische vragen uit destilleren. Vervolgens selecteren ze de vragen waarmee ze binnen een semester aan de slag kunnen.»

«Aan het einde krijgen ze dan een certificaat als bewijs dat ze hebben meegewerkt aan het project. Dat staat natuurlijk mooi op je cv.»

“We slaan twee vliegen in één klap door masterstudenten start-ups te laten adviseren”

Beginnende ondernemers kunnen het soms moeilijk hebben om de juridische kant van hun zaak in orde te krijgen. Voor hen is er het project IusStart.

LISANNE VAN DER MEIJDE

Michiel Vanwynsberghe, doctoraatsstudent aan de faculteit Rechtsgeleerdheid, is één van de mensen achter het project.

Wat houdt IusStart in?

Michiel Vanwynsberghe: «IusStart geeft gratis juridisch advies aan beginnende ondernemers, vooral dan student-ondernemers. Er zijn namelijk meer en meer studenten die willen ondernemen.»

«In die beginfase heb je natuurlijk niet zo veel financiële middelen, maar word je als ondernemer wel geconfronteerd met een aantal juridische problemen. We zagen dat de kwaliteit van de onderneming daar soms onder kon lijden of dat studenten daardoor niet meer wilden doorzetten.»

«Aan de andere kant was er ook het besef dat we hier aan de faculteit Rechtsgeleerdheid beschikken over heel goed geschoolde masterstudenten, maar dat die soms toch wat praktijkervaring missen.»

«Zo kwam een aantal geëngageerde mensen vorig jaar op het idee voor IusStart: we activeren masterstudenten door hen advies te laten

geven aan start-ups en zo slaan we dus twee vliegen in één klap.»

Hoe kwaliteitsvol is dat advies dan?

Vanwynsberghe: «De masterstudenten worden begeleid door doctorandi. Daarnaast hebben we ook overeenkomsten met een zevental advocatenkantoren die onze adviezen nalezen en feedback geven. Zo kan de kwaliteit toch gewaarborgd worden.»

«We maken wel altijd duidelijk aan de start-ups die we begeleiden

Survival of the Student Gedurfd evenement

LOKO, Apolloon en het Universitair Sportcentrum organiseren op 22 april een Survival Run waaraan 1050 deelnemers zich zullen wagen. De eerste editie van deze obstakelloop was in een mum van tijd uitverkocht.

CLÉMENTINE DOSSCHE

Zowel studenten als niet-studenten moeten op een parcours van zes kilometer een twintigtal hindernissen overwinnen. “Zichzelf voorttrekken aan een touw over de Dijle, een luchtkasteel en *belly crawls* zijn maar enkele van de vele obstakels,” vertelt Pieter Put, sportverantwoordelijke van studentenkoepel LOKO. De deelnemers vertrekken elke 10 minuten in golven van 75 lopers en moeten dan door modderige velden en diepe plassen de finish halen.

Het initiatief voor dit vernieuwend sportevenement komt van Apolloon, de kring van studenten Bewegings- en Revalidatiewetenschappen. “Wij zijn twee jaar geleden gestart met de organisatie en moeten nu nog slechts enkele praktische zaken in orde brengen,” stelt Bart Moons, sportpreses van Apolloon. “Het concept spreekt de studenten duidelijk aan, aangezien het evenement volledig uitverkocht is in minder dan vier dagen,” verkondigt hij fier. “Dit overstijgt al onze verwachtingen!”

Samen overleven

“Ons doel is hoofdzakelijk om de student te entertainen, en het tegelijk betaalbaar te houden. In vergelijking met andere *survival runs* is onze deelnameprijs spotgoedkoop,” klinkt het bij de organisatie. “We wilden voor de eerste editie niet te veel hooi op onze vork nemen en het niet al te groot maken, zodat alles perfect kan verlopen,” vertelt Guy Rens, de preses van Apolloon.

Tijdens de loopwedstrijd verzorgt een dj de muzikale sfeer en zijn er verfrissende drankjes voor de deelnemers. Volgens Rens zal niet iedereen het even gemakkelijk hebben op het parcours. “Het doel van de run is niet om als eerste aan te komen, maar om elkaar te helpen en zo samen over de lijn te lopen,” zegt hij. Deelnemen is belangrijker dan winnen dus.

Vals geld overspoelt Oude Markt

Sinds enkele maanden zijn er steeds meer pogingen om met vals geld te betalen. De politie onderzoekt de zaak terwijl de cafébazen maatregelen nemen.

PAUL-EMMANUEL DEMEYERE

Commissaris Marc Vranckx, woordvoerder van de Leuvense politie, legt uit. “De voorbije maand zijn er minstens drie à vier feiten gemeld van vals geld.” Daarbij ging het volgens hem altijd over briefjes van vijftig euro.

Ook Peter De Winter, zaakvoerder van de Rumba werd al een aantal keer met vals geld geconfronteerd. “In de voorbije acht maanden is er al minstens vijf keer geprobeerd om te betalen met vals geld.” Daarbij ging het volgens hem in de laatste gevallen over briefjes van vijftig euro maar in het verleden doken ook al briefjes van twintig euro op.

Evert Thys, secretaris van de vzw Oude Markt, relativeert enigszins. “Ik zou niet zeggen dat het een veel voorkomend probleem is, maar het is natuurlijk wel een probleem.”

Volgens Vranckx kiezen de daders vaak drukke plaatsen zoals fuiven of dichtbevolkte cafés uit om hun slag te slaan. “Het gaat vaak zo snel dat diegenen die achter de toeg staan niet de kans krijgen om te controleren of het briefje echt is en het gewoon in de kassa steken.”

De Winter: “Vaak kopen ze iets goedkops zoals een cola om zoveel mogelijk echt geld terug te krijgen.” De daders zijn door de politie meegenomen voor verhoor. “Daaruit moet blijken of zij wisten dat ze met vals geld betaalden,” stelt Vranckx.

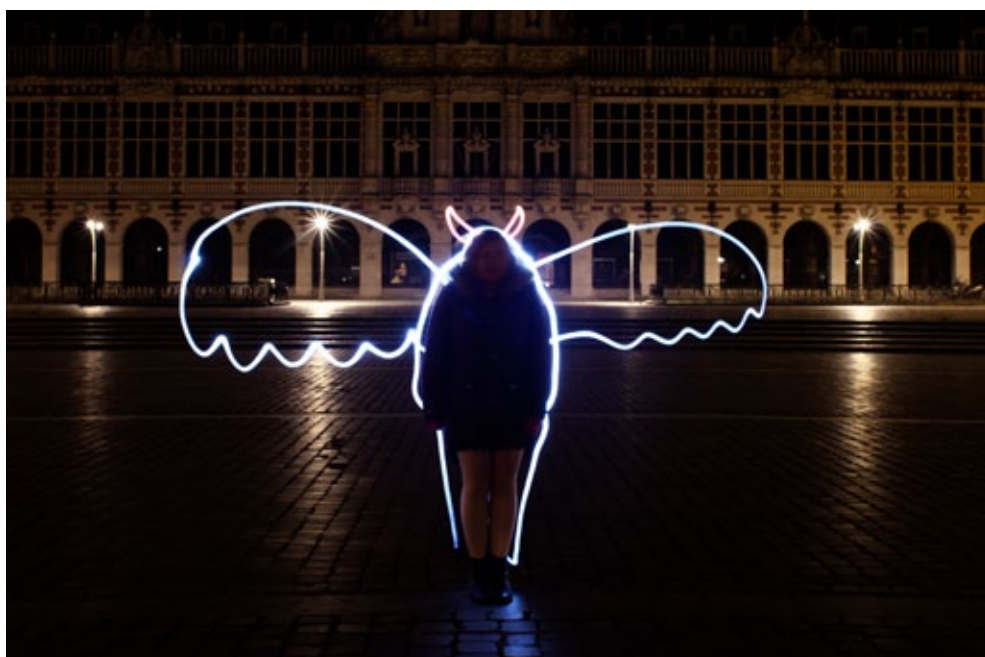
Blacklights

Volgens Thys vallen de valsemunten haast altijd door de mand. Daarbij speelt volgens hem het tactiele element een grote rol. De Winter beaamt dit. “Ik voel direct aan of een briefje vals is doordat bepaalde reliëfs ontbreken of het papier anders aanvoelt.”

Toch nemen volgens Thys meer cafébazen tegenwoordig maatregelen om vals geld tegen te gaan. “Zij schaffen toestelletjes aan die met UV-licht vervalste briefjes opsporen. Die zijn niet duur en bovendien hebben ze ook een afschrik-effect.” Ook de Rumba zal volgens De Winter nu extra maatregelen nemen. “Wij gaan waarschijnlijk een paar extra *blacklights* installeren en we hebben nu ook een apparaat aangekocht om vals geld op te sporen.”

Scherp

• • • • •

Gesteld

.....

LightPainting

Fotografen Kwong Gueng To, Kalina De Blauwe,
Annemie Vermeulen en Caroline Van Rhee

Dossier Journalistiek

Opleiding Journalistiek Waaier of wildgroei?

Maar liefst acht Vlaamse universiteiten en hogescholen bieden een bachelor- of masteropleiding tot journalist aan. Heeft Vlaanderen wel plaats voor zoveel journalisten?

TOBIAS GEERINCKX-RICE EN
LORE VERSCHAKELN

Journalistiek studeren in Vlaanderen is *hot*. Aan keuze geen gebrek: acht Vlaamse universiteiten en hogescholen bieden maar liefst zes professionele bachelors en drie masters in de Journalistiek aan.

In 2013 studeerden daar 468 nieuwe beroepsjournalisten af. Erg veel, in een regio waarin volgens de Vlaamse Vereniging voor Journalisten slechts plaats is voor zo'n tweehonderd per jaar. Uit cijfers van VDAB blijkt dat wie zich met zo'n diploma op de arbeidsmarkt waagt, meer dan dubbel zoveel kans maakt om een jaar later werkloos te zijn dan met een ander diploma van hetzelfde niveau.

Bovendien kan slechts een deel van de afgestudeerden die wel werk vinden, daadwerkelijk als journalist aan de slag. Exacte cijfers zijn moeilijk te vinden, maar een oud-student van Thomas More Mechelen en huidig journalist bij een populair dagblad bevestigt het probleem. "Een van de eerste dingen die ze ons vertelden was dat er slechts 20 procent echt in de journalistiek terecht komt. Als ik kijk naar mijn ex-medestudenten, is dat ook zo."

Copywriters

Volgens programmadirecteur Lieven Buysse is dat niet het geval voor studenten met een masterdiploma Journalistiek

20 procent

van de bachelors Journalistiek wordt journalist

van de KU Leuven: "We merken dat onze afgestudeerden snel aan jobs binnen de sector geraken. Er blijft nood aan goede journalisten. De rest vindt vaak werk dat beter aansluit bij het masterdiploma dat ze al hadden. Men kan net zo goed aan de slag als woordvoerder, copywriter of medewerker van persdiensten of productiehuisen."

Buysse deelt zijn optimisme met de copywriters van andere onderwijsinstellingen. De Hogeschool West-Vlaanderen belooft studenten te kunnen "klaarstomen voor een job in een supersnel veranderend medialandschap." Thomas More legt in zijn Antwerpse opleiding dan weer "de klemtoon op zowel een grondige wetenschappelijke achtergrond als op de journalistieke vaardigheden in de praktijk."

Thomas More gaat ook prat op het "bijzonder kwaliteitsmerk" dat haar Mechelse bachelor in de Journalistiek in 2013 van de De Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) mocht ontvangen. Maar het volledige rapport stelt grote kwaliteitsverschillen tussen die bacheloropleidingen vast.

Less is more

De VLUHR beoordeelt enkel voor AP Hogeschool Antwerpen en Thomas More Mechelen het behaalde eindniveau als goed. De Erasmushogeschool Brussel en Howest moeten het op dat vlak met een "voldoende" stellen. De Arteveldehogeschool en Hogeschool PXL in Limburg krijgen daarvoor ronduit onvoldoende. Het rapport vraagt

ook of er naast drie masteropleidingen nog zes afzonderlijke bachelors nodig zijn: "Zo een groot absorptievermogen heeft het werkveld niet, zo veel stageplaatsen zijn er niet, zo veel toekomst is er (in kwantitatieve zin) niet. Ook de budgettaire ruimte om het onderwijs vorm te geven is beperkt."

De nadruk op praktijk blijkt niet noodzakelijk een voordeel. In *Veto* 4114 hekelde VRT-journalist Bart Verhulst het gebrek aan algemene kennis bij stagiairs uit journalistieke opleidingen. Hij raadt studenten aan om eerst voor een algemene vorming te kiezen en zich pas daarna te specialiseren in journalistiek. Buysse is genuanceerder: "De sterkte van onze opleiding ligt net in de combinatie van een academische basis met een onmiddellijke relevantie in de praktijk."

"Er blijft nood aan goede journalisten"

LIEVEN BUYSSE
(PROGRAMMADIRECTEUR
MASTER JOURNALISTIEK)

"De meeste studenten die instromen hebben al een zekere maturiteit. Ze hebben al een master behaald, bijvoorbeeld in taal- en letterkunde of communicatiewetenschappen, en kijken allemaal vanuit een eigen invalshoek. Dat is heel verrijkend voor het programma en de stage. Journalist zijn vergt flexibiliteit: je moet behoedzaam omgaan met informatie en die op een goede manier kunnen analyseren."

De digitale revolutie zet de journalistiek op z'n kop. Papier verdwijnt, de werkdruk neemt toe. En hoe nuttig is nu zo'n opleiding?

Het einde van papier

"Papieren kranten worden te veel gesubsidieerd"

Mensen vergaren meer en meer hun nieuws op een digitale manier. De krant lezen op tablet of smartphone is voor velen een dagelijkse gewoonte. Betekent de digitalisering het einde van de papieren krant?

MIKA TUYAERTS

Frank Jaspers, communicatieverantwoordelijke bij de Mediahuis-kranten *De Standaard*, *Het Nieuwsblad*, *Het Belang van Limburg* en de *Gazet van Antwerpen*, nuanceert de terugval. "Er is wereldwijd een daling in de verkoopcijfers van kranten. Dit fenomeen doet zich al een vijftal jaar voor. Wij hebben wel het geluk dat we mogen stellen dat het in Vlaanderen nog redelijk meevalt. In 2014 daalde de Vlaamse krantenmarkt met ongeveer 1 procent in vergelijking met 2013.

Dit betekent dat nog steeds bijna één op zes Vlamingen dagelijks een krant koopt. Wat betreft het lezersbereik zien we in de meest recente CIM-rapportering zelfs een lichte stijging."

"Ik denk persoonlijk dus niet dat de papieren krant zal verdwijnen, maar het feit is wel dat mensen op een andere manier lezen. Vandaag zien we dat veel mensen op twee manieren de krant lezen: in het weekend, wanneer men tijd heeft, lezen mensen een papieren krant en op werkdagen nemen ze een digitaal abonnement. De krant zal dus blijven bestaan, gedeeld met

digitale toepassingen. Dit is vandaag al zo en zal in de toekomst alleen maar toenemen."

Tom Cochez, redacteur bij de digitale nieuwssite *Apache.be*, ziet de rol van papieren kranten in de toekomst echter meer en meer afnemen: "Papieren journalistiek is gedoemd om te evolueren tot een nicheproduct. De dagkrant gaat op termijn verdwijnen."

"Papieren journalistiek wordt een nicheproduct"

TOM COCHEZ
(APACHE.BE)

Het is immers de logica dat alles digitaal wordt."

Digitaal

Online journalistiek heeft volgens Cochez meer voordelen dan de papieren variant: "We zijn overtuigd van journalistieke voordelen op een online platform. Er zijn allerhande voordelen in verband met storytelling, het gebruiken van grafieken en dergelijke die ons toelaten het nieuws op een betere manier te vertellen."

Desondanks is het voor veel online initiatieven moeilijk om winst te maken, ook door het vele gratis online nieuws. Volgens Cochez zijn er twee modellen om inkomsten te vergaren. "Je hebt het klikmodel: inkomsten genereren via advertenties. Iedere keer dat een bezoeker een nieuwe link aan-

klikt, verdient de krant dus geld. Het andere model is draaien op lezers. Wij scharen ons bij die laatste groep, ook omdat advertenties onze onafhankelijkheid kunnen schaden. Je moet daarvoor echter voldoende lezers hebben, wat bij ons nog niet het geval is. We proberen wel een businessplan op poten te zetten waarbij we eerst geld kunnen investeren om enkele jaren te kunnen overleven, maar wel op volle kracht draaien, zodat we vervolgens op termijn winst kunnen maken. Er zijn genoeg voorbeelden uit het buitenland waar online kranten aanvankelijk verlies maken, maar na enkele jaren wel break-even draaien."

De digitalisering impliceert trouwens niet noodzakelijk een kwaliteitsverlies voor Cochez. "Ik ben er van overtuigd dat het publiek een echte

Dossier Journalistiek

Werkdruk kraakt journalisten “Bij ons waren burn-outs schering en inslag”

TEKST TOBIAS GEERINCKX-RICE, SAM RIJNDERS,
MIKA TUYAERTS, SIEN VAN LOMMEL, JASPER VAN LOY
EN LORE VERSCHAKELEN
ILLUSTRATIE MARTIJN STOOP

nieuwswebsite van een gerucht op sociale media kan scheiden en de geloofwaardigheid kan inschatten. Als je, zoals wij, naar buiten kunt komen als een initiatief van beroepsjournalisten, heeft dit een meerwaarde.”

Subsidies

Volgens Cochez worden papieren kranten nog recht gehouden door indirecte subsidie. “Voor kranten geldt een btw-nultarief en bpost steunt de distributie. Wie een abonnement op apache neemt, moet 21 procent btw betalen. We hopen daarom dat de overheid daar iets aan doet, want dat is concurrentieverstorend.”

Jaspers relativeert dit echter: “De nulregeling inzake btw op papieren kranten werd in het verleden ingevoerd als een vorm van indirecte pers-

steun en een manier om het krantenlezen te stimuleren, nog voor er sprake was van digitale kranten. Of deze bij uitbreiding ook moet geleden voor alle digitale kranten? Dit is in de eerste plaats een politieke bevoegdheid en bijgevolg een vraag die op dat niveau moet beantwoord worden.”

Wie zich op een specifiek doelpubliek richt, lijkt zich wel te handhaven. Jozefien Van Beek, hoofdredacteur van het kunstmagazine *Oogst*, verklaart de trend waar haar blad op inspeelt: “Bij nichebladen zie je dat de lezers een hecht kernpubliek vormen, waarop je kan bouwen. Zij appreciëren een fysiek exemplaar dat ze kunnen bijhouden als verzamelobject. Ik hoop echter niet dat dit het enige is wat werkt, ik zie niet graag de papieren krant verdwijnen.”

Zweet en sloten koffie waren altijd al de brandstof van menig redactielokaal. Maar de journalistieke sneltrein lijkt in het digitale tijdperk op een muur te botsen.

SAM RIJNDERS EN
SIEN VAN LOMMEL

Journalistiek is geen vak voor watjes. Hoewel Belgische journalisten meer moeten vrezen voor de toorn van een toppoliticus dan voor een kogel in het hoofd, staan ze onder steeds meer druk. In het digitale tijdperk moet nieuws steeds sneller. Redacties worden fabrieken. Het gevolg? Burn-out na burn-out.

“De krant is een leger,” vertelt een anonieme freelancer, die vroeger vast voor *Het Nieuwsblad* schreef. “Je moet ja-knikken en het moet vooruit gaan. Bij ons waren burn-outs schering en inslag.” Hij herinnert

“Praten over
psychologische
problemen is
een taboe bij
journalisten”

KRIS VAN HAVER
(ONDERVOORZITTER VVJ)

zich nog steeds de constante ruis op de redactie. “Wie dat bedacht heeft, is niet goed snik. Om je heen is 250 man constant aan het bellen en tikken. Daar wordt je horendol van.”

Veel vrije tijd hou je niet over. “Je sociale leven is eraan,” klinkt het bij onze anonieme bron. “Een krantenjournalist moet nu leven voor zijn vak. De rest staat in de schaduw.”

Bij de Vlaamse Vereniging voor Journalisten bevestigen ze de verhalen. “Een journalist zit

geprangd tussen de politieke en commerciële sturing van een redactie, de versnelde nieuwstroom en de journalistieke waarden. Dat is moeilijk,” weet ondervoorzitter Kris Van Haver. “Praten over psychologische problemen is voor journalisten een taboe. Daardoor laat men het vaak te ver komen.”

Kwaliteit

Niet alleen journalisten, ook lezers lijden onder de hoge werkdruk. “Soms kan je niet grondig werken. Er wordt snel iets in elkaar geflanst, wat minder kwaliteit betekent,” vertelt Van Haver. “Dat zorgt voor ongemak bij journalisten. Ze zijn gepassioneerd, maar het moet nu eenmaal snel gaan.”

“Vooral de bulk op het internet is van lage kwaliteit,” meent de anonieme getuige. “De opinies en analyses in een krant als *De Standaard* zijn wel beter geworden. Het nieuws-nieuws zit nu immers online.”

Freelance

Wie zijn eigen baas is, bepaalt zelf het ritme. Freelancen biedt sommige journalisten een uitweg. “Ik werk nu even hard, maar wanneer ik wil,” vertelt onze anonieme bron. “Ik schrijf nu vooral voor tijdschriften. Daar krijg je tijd om je stuk uit te werken.” Ook Luc Vanheerentals, freelancer en voorzitter van de Leuvense Persclub, is enthousiast. “Ik heb meer vrijheid in mijn schrijven en mijn uurrooster meer in de hand. Wie voor een krant schrijft, is vaak pas heel laat thuis.”

Toch zijn er ook nadelen. “Je hebt veel meer kosten. Je moet je laptop zelf betalen en sociale

lasten, bijvoorbeeld pensioenkosten, moet je zelf dragen,” rekt Vanheerentals voor. “Wie het voor het geld doet, kan beter vast in dienst gaan.” Uit onderzoek van Steunpunt Media blijkt het nettoloon voor freelancers maar liefst 500 euro lager te zijn. Bovendien betekent freelancen onzekerheid. Vanheerentals: “Bij elk artikel moet ik mijn meerwaarde bewijzen. Een slecht artikel raak je niet kwijt.”

Er is de valkuil van de schijnzelfstandigheid: werken als freelancer maar slechts voor één medium. *Worst of both worlds*. “Kijk naar die regiocorrespondenten,” zegt een freelancer. “Als die iets missen, dan is het groot alarm. Als een van mijn klanten mij te hard claimt, laat ik dat meteen merken.”

Daarom raadt hij jonge journalisten stellig af om als freelancer te beginnen. “Als schoolverlater zou ik het zeker niet doen. Je mist ervaring om dagelijks onderwerpen te vinden. Niet alles komt zomaar in je bakje.”

Bevoorrechte getuige

Burn-outs of onzekerheid. De tol van de journalistieke stiel lijkt ongemeen zwaar. “Ik zeg jongeren altijd dat ze keigoed en gepassioneerd door nieuws moeten zijn. Anders moet je er niet aan beginnen,” zegt een getuige.

Want het blijft een bijzonder boeiend beroep. Vanheerentals zou het zo opnieuw doen. “Je bent steeds goed geïnformeerd en een bevoorrechte getuige van intense en aangrijpende momenten. Het is en blijft een fantastisch beroep.”

Nacht van de Journalistiek verdwijnt (voorlopig)

Vier jaar geleden riepen de uitgeversorganisaties van de Vlaamse pers, verzameld in Mediacademie, de Nacht van de Journalistiek in het leven. De bedoeling was om er aspirant-journalisten en werkgevers te laten netwerken.

De laatste twee jaar werden er ook prijzen uitgegeeft. De prijs van de Minister van Media beloofde het beste artikel van een journalist-in-opleiding. Daarnaast viel ook het beste artikel in een studentenblad in de prijzen. Deze prijs ging twee keer op rij naar *Veto*.

Dat de Nacht nu niet meer doorgaat, is een gevolg van de besparingen van de Vlaamse regering. Dat zegt Patrick Lacroix, directeur van de Vlaamse Nieuwsmedia (VNM), een van de beroepsorganisaties die de Nacht mee organiseert.

“De helft van het budget van Mediacademie komt van de Vlaamse overheid,” zegt Lacroix. “Minister Gatz (Sven Gatz, Open VLD-minister van Media) schroefde dit jaar de toelage terug. We moesten dus besparen.”

Pol Deltour, nationaal secretaris van de Vlaamse Vereniging voor Journalisten (VVJ), valt uit de lucht als hij het nieuws hoort. Hij houdt zich met de VVJ alleszins beschikbaar voor als de Nacht toch opnieuw zou worden georganiseerd. “Uiteindelijk vertegenwoordigen wij toch 2.800 journalisten,” zegt hij.

Deltour zegt nooit goed begrepen te hebben dat de vorige minister van Media (Ingrid Lieten (sp.a), red.) de uitgevers een Nacht van de Journalistiek liet organiseren met overheidsmiddelen, terwijl de VVJ daar misschien toch beter geplaatst voor was. “Ook veel actieve journalisten zelf hebben het initiatief nooit goed kunnen inschatten,” zegt hij nog.

Lacroix maakt zich sterk dat de Nacht snel terug op de agenda zal staan, desnoods in een andere vorm. “We zijn nog volop in onderhandeling met de minister,” klinkt het. “Als er terug budget is, hoop ik dat de minister aan ons denkt,” besluit Deltour. (jvl)

Sociaal

INTERVIEW PORNOPROF ALEKSANDAR STULHOFER

“Porno is volkomen genormaliseerd”

Socioloog Aleksandar Stulhofer is werkzaam aan de universiteit van Zagreb. Zijn onderzoeksdomein is op zijn minst opvallend te noemen: de effecten van de brede toegankelijkheid van porno.

CAROLINE HERMANS

Als u er niet naar kijkt, kent u wel iemand die dat doet. De dagen dat je stiekem een papieren blaadje uit de kiosk moest vissen om aan je behoeften te voldoen, liggen al ver achter ons. We zijn nog slechts één muisklik verwijderd van het verwezenlijkt zien van onze wildste fantasieën.

Pornografie, het lijkt een bijna komische insteek voor een onderzoek.

Aleksandar Stulhofer: «Ons onderzoek startte zo'n acht jaar geleden. Digitale pornografie was toen reeds zeer aanwezig en het zorgde voor een verschuiving in de manier waarop er naar gekeken werd. Zeker bij jonge mensen is het bekijken van porno volkomen genormaliseerd. Iedereen doet het en iedereen weet ervan. Sommigen misschien minder dan anderen, maar het stigma errond is volledig verdwenen.»

«Toen ik een puber was, was pornografie zeker geen frequent gegeven. We vroegen ons zelfs af of er aan mensen die daaraan deden iets scheelde. Vandaag de dag zou dat belachelijk zijn. Porno is een van de vele entertainmenttypes geworden die vrijuit voorhanden zijn.»

Porno is dus een consumptieproduct als alle andere geworden?

«Ja, en de vraag rees bij ons welke impact de brede toegankelijkheid van porno heeft op de seksuele socialisatie van jonge mensen. Beïnvloedt het de manier waarop zij naar zichzelf kijken als seksueel wezen? De beschikbare literatuur bewees dat jongeren over het algemeen met pornografie in aanraking komen voor hun eerste seksuele contact. Aangezien pornografie zeer grafische beelden bevat, kan men dat beschouwen als het eerste contact met seksualiteit.»

“Pas na het eerste seksuele contact wordt porno gezien als de fantasiewereld die het werkelijk is”

«Er was hierover relatief weinig onderzoek voorhanden. In de jaren zeventig en tachtig stelde men zich vooral de vraag of pornografie de aanstoker was voor seksueel geweld. Toenmalige bevindingen concluderen van niet. De opkomst van het internet maakte alles anders, waardoor pornografie vandaag letterlijk overal is.»

Wat houdt uw onderzoek net in?

Stulhofer: «Door middel van kwantitatieve research richten we ons op enkele kernvragen. Een ervan is of mensen die

porno bekijken meer of minder tevreden zijn over hun seksleven. Er blijkt zeer weinig correlatie te bestaan tussen de twee. Bij vrouwen is er helemaal geen sprake van, bij mannen wel. Maar bij nader onderzoek bleek dat dat enkel significant was bij mannen met specifieke voorkeuren en niet de mainstream.»

Dat lijkt contra-intuïtief. Men zou het omgekeerde verwachten.

Stulhofer: «Jonge mensen doen bepaalde ideeën op door het bekijken van porno. Die ideeën zijn niet bepaald bevorderlijk voor hun seksleven. Pas wanneer er een interactie met een seksuele partner volgt, ontstaan er veranderingen. De verlangens van deze partner blijken een veel grotere impact te hebben dan de pornografie. Zo wordt porno beschouwd als de fantasiewereld die het werkelijk is.»

«Porno is dus zeker geen belemmering voor intimiteit, tenzij je een specifieke voorkeur hebt. Zulke voorkeuren komen echter niet voort uit porno, maar zijn al veel vroeger in het leven aanwezig. Het is zelfs eerder omgekeerd: mensen met een specifieke fantasie zullen daar naar zoeken op het internet. Het zit er hoegenaamd al in dus.»

Zorgt het kijken van pornografie dan voor zelfbeeldproblemen?

Stulhofer: «Voor het beantwoorden van die vraag hadden we een langdurige studie nodig, die de mogelijk causale relatie beter benaderde. Zo'n studie was vroeger niet beschikbaar. Binnen enkele dagen zal ik deze voorstellen.»

«In de tussentijd hebben we wel een review uitgevoerd van bestaande gelijkaardige onderzoeken. Er zijn er weinig beschikbaar: twee uit Nederland, één uit België en twee of drie uit de Verenigde Staten. Ook lijken ze zich enkel te focussen op de negatieve effecten. Hoewel ze allen constateren dat pornografie zowel positieve of negatieve effecten kan hebben, worden enkel die laatste onderzocht. Het gevaar is dus dat onderzoeker direct van de premisse uitgaat dat porno inherent negatieve gevolgen heeft.»

«Wijzelf zijn niet echt geïnteresseerd in het feit of pornografie al dan niet mensen helpt. Het is echter wel zeer interessant of er een mogelijke relatie is tussen het bekijken van porno en zelfwaarde, zeker in de context van de seksualisatie bij meisjes en vrouwen.»

En is die relatie er?

«Pornografie blijkt inderdaad een negatieve impact te hebben op het zelfbeeld en te zorgen voor zelfobjectivering. Bij mannen is dat niet zo'n probleem. Dat is echter geen simpele zaak: niet alleen jonge vrouwen lopen hier risico, en ook niet alle vrouwen. Als een testpersoon het fantastisch vindt om een jonge vrouw te zijn, is het voor haar perfect mogelijk om porno te kijken zonder daar negatieve gevolgen van te ondervinden.»

Perfoto

«De hoeveelheid liefde en zorg die een persoon heeft gekregen, speelt ook mee. Het is een zeer complexe situatie: porno kan een risicofactor zijn, maar enkel bij diegenen die meer vatbaar zijn voor zelf-»

“Het is perfect mogelijk om porno te kijken zonder nadelen te ondervinden”

objectivering. Men mag dit zeker niet veralgemenen.»

Waarom enkel bij vrouwen?

Stulhofer: «De hele jeugdcultuur is nog steeds meer gefocust op het tonen van vrouwelijke lichamen dan op het laten zien van mannenlijven. Ook dat is aan het veranderen naarmate de normen voor mannelijke schoonheid hoger gelegd worden. Een reden kan zijn dat in het geval van pornografie de focus bijna altijd op de vrouwelijke lichamen ligt.»

«Een laatste mogelijkheid is dat we misschien niet de juiste vragen stellen: we vragen niet aan jonge mannen of zij zich bedreigd voelen bij het zien van zulke zogenaamde perfecte lichamen of genitaliën die in pornofilms voorkomen. Dit is een *bias* die voortkomt omdat we verwachten dat er bij jonge vrouwen meer issues aanwezig zijn en onze vragen daarop afstellen. Of misschien is het een beetje van alles.»

Professor Stulhofer geeft dinsdag 31 maart een lezing in de grote aula van het MTC. Deuren gaan open om 20u, Organisator Eros vraagt 4 euro inkom.

Veto op iPad

Lees Veto op de intuïtieve iPad-app. Speciaal aangepast aan uw tablet-pc

Kunstenfestival Ithaka

23STE EDITIE VAN KUNSTENFESTIVAL STUDENTENKOEPEL

Kunst besmet Bacteriologisch Instituut

De stenenruilperformance van Karen Vantvelt maakte indruk.
Foto Kalina De Blauwe

Een oud gebouw vol jonge kunst. Dat is het basisidee van beeldend kunstenfestival Ithaka, voor de 23ste keer georganiseerd door studentenkoepel LOKO. In het Bacteriologisch Instituut werd een verscheiden en boeiende selectie getoond.

MARGOT DE BOECK

Voor het eerst was er geen thema dat de werken verbond, al zitten er wel een aantal onbedoelde lijnen in de expo. Een aantal artiesten gaan op zoek naar het schone in het kleine door goed te kijken naar de wereld om hen heen.

Een van de werken waarin dat het sterkst tot uiting komt is de fotoreeks van Jana Coorevits en Rob Jacobs. Met een zeer lange sluitertijd namen ze een aantal foto's van hetzelfde historische monument. Intussen brengen ze verslag uit van wat rond hen gebeurt. Het resultaat is een intrigerend ver-

slag over het beleven van de tijd en kleine, toevallige interacties.

Het werk van Anneleen van Steenbergen, dat bestaat uit dagboeknotities, een projectie van vogels in kooitjes en friemelende handen, is aanvankelijk minder overtuigend. Hoe meer je echter van de notities leest, hoe meer verbanden je legt. Al snel wordt duidelijk dat dit niet bedoeld is als een individueel verhaal, maar net zeer herkenbaar is.

Stenenruil

Een meerwaarde aan het festival zijn de aanzetten tot performance. Margot De Clerck had een heus onderzoeksbureau naar het leven van koning Leopold II gebouwd. De sérieux van het kantoor heeft iets hilarisch, al was het niet duidelijk wat de artiest voorts wil bereiken.

Indrukwekkend is vooral de stenenruilperformance van Karen Vantvelt, die er ook vorig jaar al bij was. De stenen die ze toen gebruikte, ruilt ze nu met bezoekers voor woorden, die ze neerschrijven op plastic. Na afloop van de performance heeft Vantvelt de vellen met woorden toegebonden, geraakt door de zwaarte van wat sommige bezoekers haar vertellen voor een steen.

Engagement

Het sterkst zijn de meer geëngageerde werken. Amre Celikkan werkt met fragmenten uit oosterse films uit de jaren zeventig, toen homoseksualiteit in de islam nog sterk werd

veroordeeld. Doordat de beelden uit de context worden gehaald, krijgen zij een seksuele beladenheid. Het belang van context om tolerantie in een maatschappij te stimuleren spreekt sterk uit dit werk.

De minitontoonstelling van Lucas Verdijk en Vasna Faassen weet met zeer alledaagse metaforen een overtuigend verhaal neer te zetten. Met hun *tan spray* – een methode om bruin te worden – kiezen zij voor de donkerste kleur. Ze wijzen op de relativiteit van huidskleur, en hoe die desondanks al te vaak een mensenleven bepaalt.

In hun video's wijst het duo op interessante tegenstellingen in de multiculturele samenleving. Ze tonen drie zwarte mannen die een tent opzetten, achter hen verlaat het schip met de naam Europa de haven. Een tweede video toont een groep asielzoekers in een toeristenbus in de stad die hen welkom heet. Ondanks de zwaarte en de tristesse had het klungelen van de mannen met de tent en het in slaap vallen van een van de vluchtelingen op de toeristentrein een komisch en ontroerend effect.

Ithaka slaagt erin jonge, geëngageerde en beloftevolle artiesten samen te brengen en toont zo wat kunst kan doen: onze ogen openen voor de wereld om ons heen.

Ook VetoTV was erbij. Bekijk vanaf maandag het filmpje over Ithaka op het YouTubekanaal "Studentenblad Veto".

Met *tan spray* wijzen ze op de relativiteit van huidskleur

Ook na Ithaka kunst in het Bac Atelier

Vicerector Cultuur Katlijn Malfliet gaat het instituut voor Land- en Waterbeheer een nieuwe bestemming geven. Onder de naam Bac Atelier wil ze ruimtes aanbieden aan studenten en personeel om aan kunst te doen.

Het instituut voor Land- en Waterbeheer heeft een voorgeschiedenis als vrijplaats voor de kunsten. In het begin van dit academiejaar vond de expo White Rabbit er plaats. Ook Ithaka, het kunstenfestival van studentenkoepel LOKO, vond er dit jaar onderdak.

Dat waren tijdelijke projecten, in tegenstelling tot het plan van vicerector Cultuur Katlijn Malfliet. Zij wil de vele kamers in het huis ter beschikking stellen aan kunstenaars die student of personeelslid zijn aan de KU Leuven. Het gebouw zal Bac Atelier heten, omdat het vroeger het Bacteriologisch Instituut herbergde.

"Het is een vrij anarchistisch concept"

KATLIJN MALFLIET
(VICERECTOR CULTUUR KU LEUVEN)

"Het is een vrij anarchistisch concept," zegt Malfliet. "We geven studenten de mogelijkheid om uit te proberen, te repeteren en eventueel te mislukken. Je moet er kunnen binnen- en buitenwandelen, jezelf uitdagen en inspiratie opdoen."

De studenten en personeelsleden zullen geen huur moeten betalen voor een ruimte. Dat is frappant, want de vicerector moet met een bescheiden budget werken.

"Het gebouw zal niet tot in de puntjes afgewerkt zijn," zegt Malfliet. "Dat hoeft ook niet, zolang de veiligheid gegarandeerd is. Het is per slot van rekening een atelier."

Vijftwintig jaar

Geïnteresseerden zullen dan weer wel langs een selectiecommissie moeten passeren. "Er komt een huishoudelijk reglement, waar de studenten en personeelsleden zich aan zullen moeten houden," zegt Malfliet. "Het gaat dan ook om een langer engagement, bijvoorbeeld van enkele maanden."

Ook Campustoneel zal er waarschijnlijk onderdak vinden. Regisseur Jan De Vuyst bereidde het project mee voor en is alvast enthousiast. "Het gebrek aan repetitieruimte is al vijftwintig jaar een probleem in Leuven," zegt De Vuyst.

De laatste jaren zijn er volgens Jan De Vuyst al stappen in de goede richting gezet. Zo bouwde de universiteit theaterzaal De Koelisse onder Alma 3. Ook de Zwartzusterkapel kan al enkele jaren worden gebruikt als speelruimte.

"Bac Atelier biedt vooral mogelijkheden voor beeldende en audiovisuele kunstenaars," denkt De Vuyst. "Toch zijn de grotere ruimtes in het gebouw ideaal om met een vereniging als de onze te repeteren. Het is een knap initiatief."

Over de timing is Malfliet voorzichtig, maar een richttermijn is er wel. "We hopen Bac Atelier te openen rond Pasen volgend jaar," zegt ze. "Dat sluit uiteraard niet uit dat tussendoor nog andere evenementen plaatsvinden in het Instituut voor Land- en Waterbeheer." (jvl)

Cultuur

INTERVIEW DIRECTEUR VAN TATE MODERN CHRIS DERCON TERUG IN STUK “Musea moeten spelen met de tijd”

Chris Dercon, de directeur van het Londen- se museum Tate Modern, begon zijn carrière in STUK. Vorige week hield hij er nog eens een lezing. Hij pleitte voor een hertekening van het medium tentoonstelling.

LORE VERSCHAKELEN EN MARGOT DE BOECK

“Ik was een gefrustreerde kunstenaar, want ik was er slecht in,” zo begint Chris Dercon zijn lezing. “Als ik dat vertel aan jonge kunstenaars maak ik hen altijd zenuwachtig,” voegt hij er lachend aan toe. Gestaat werd hij een van 's werelds belangrijkste curatoren, al had hij het woord cureren voor de lezing nog nooit gehoord.

In uw lezing blikte u terug op uw tijd bij STUK en de voorstelling *Doch Doch* uit 1985. Hoe is die tot stand gekomen?

Chris Dercon: «*Doch Doch* is geboren door op een andere manier over theater en vooral hedendaagse dans na te denken, via de beeldende kunst. We gebruikten het Arenberggebouw op een alternatieve manier. Het oude laboratorium wilden we niet alleen als exporuimte gebruiken, maar ook als laboratorium. We wilden dat ook de tentoonstelling zelf een beeld werd en aan alle kunstwerken een pedagogisch karakter geven. De tentoonstelling was voor mij als een theaterstuk.»

«Zo hebben we het laboratorium in glas ingepakt, alsof het zelf tentoongesteld werd in een vitrine. Ook lieten we het schoolbord hangen. Thomas Schütte (een bekend kunstenaar uit de jaren '90, red.) maakte er nog een tekening op. Als we die hadden bijgehouden, hadden we een tweede huis in de Provence kunnen kopen. (lacht)»

Was er toen ruimte voor zo'n vernieuwende projecten?

Dercon: «We hebben toch 450.000 Belgische frank verlies gedraaid. Dat

was het driedubbele van het budget van een enkele dansvoorstelling. Ik schaam me daar nu nog steeds voor, maar ik had totaal geen ervaring. In 1985 kon het en mocht het allemaal. De bevrijding van het experiment was toen veel sterker dan nu.»

Hoe verliep de transitie van beeldende kunst naar andere disciplines?

Dercon: «Die transitie kreeg de naam de Nieuwe Esthetiek. De Beursschouwburg was daarvoor interessant. Maar eigenlijk, en dat is nog altijd een taboe, hebben we veel te danken aan onze Franstalige vrienden. Zij waren daar eerst in, dat begon al in '76 op Plan K (*Franstalig experimenteel kunstenuitiatief in Brussel, red.*). Ik ging daar altijd naartoe. Daar werd ik geïnspireerd.»

«Maar nu wordt dat maar al te graag de Vlaamse golf genoemd. Anne Teresa De Keersmaeker heeft ook veel te danken aan Franstalige vrienden. Wij hebben de Nieuwe Esthetiek niet uitgevonden. Dat moet maar eens vermeld worden.»

XL of niche

Hoe omschrijft u uw rol als curator?

Dercon: «Ik had dus echt nog nooit van het woord cureren gehoord. Ik begeleid mensen, ik zie mezelf als een *editor-in-chief*. Het woord cureren betekent oorspronkelijk genezen en komt van *to take care*. Vroeger was dat dan het natellen van de relikwieën en ze belichten met kaarslicht. Nu is dat dus het belichten van de relikwieën van de beeldende kunst. (lacht)»

«Voor theater heet dat dan programmator. Dat toont ook meteen dat de kloof tussen theater en beeldende kunst nog altijd bestaat. Ik heb nooit het onderscheid gemaakt, ik wil het altijd combineren. Wat mij zo frustrereert is dat zo weinig theatermensen iets afweten van kunst en omgekeerd. Dat is jammer.»

Is bij een grote instelling zoals Tate Modern dan ruimte voor de samenwerking theater en beeldende kunst?

Dercon: «Het grote probleem met alle instituten is het juiste medium te vinden. Instituten moeten kiezen tussen *extra large* of net zeer klein en niche. Alles daartussen schiet tekort en dat is een drama voor bepaalde kunstvormen en artiesten. Tate heeft geen geld voor theater en dans. Omgekeerd is er ook geen model om theater in de beeldende kunst te brengen, al bestaat daar bij theatermakers wel interesse voor. Dat is een lastig financieringsprobleem.»

«Ik ben wel een enorme fan van de reconstructie van Fabre. (*Hij voert zijn doorbraakstuk 'Theater zoals het te verwachten en te voorzien was' nog eens op in STUK, red.*) Dat is een vorm van *re-enactment*, die nog altijd eer doet aan de kracht van het origineel.

Musea moeten spelen met de tijd. Het verhaal is nu rond. Anne Teresa De Keersmaeker staat nu in Wiels (*Brussels museum, red.*). Tate Modern doet nu ook een danstentoonstelling. In Tate kan ik zo dingen doen die ik heb geleerd op Klapstuk (*voormalig dansfestival, georganiseerd door STUK.*)»

Patti Smith

U werkte nauw samen met David Byrne van Talking Heads en Patti Smith. Hoort muziek ook thuis in het museum?

Dercon: «Kunst geeft het transcendente terug aan de muziek. Mainstreamartiesten zoeken de dag van vandaag steeds meer jonge undergroundmensen op om te zorgen dat er een moment van verrassing komt in de muziek.»

«Het medium van de popmuziek is bijna dood. Vergeet niet dat pop-

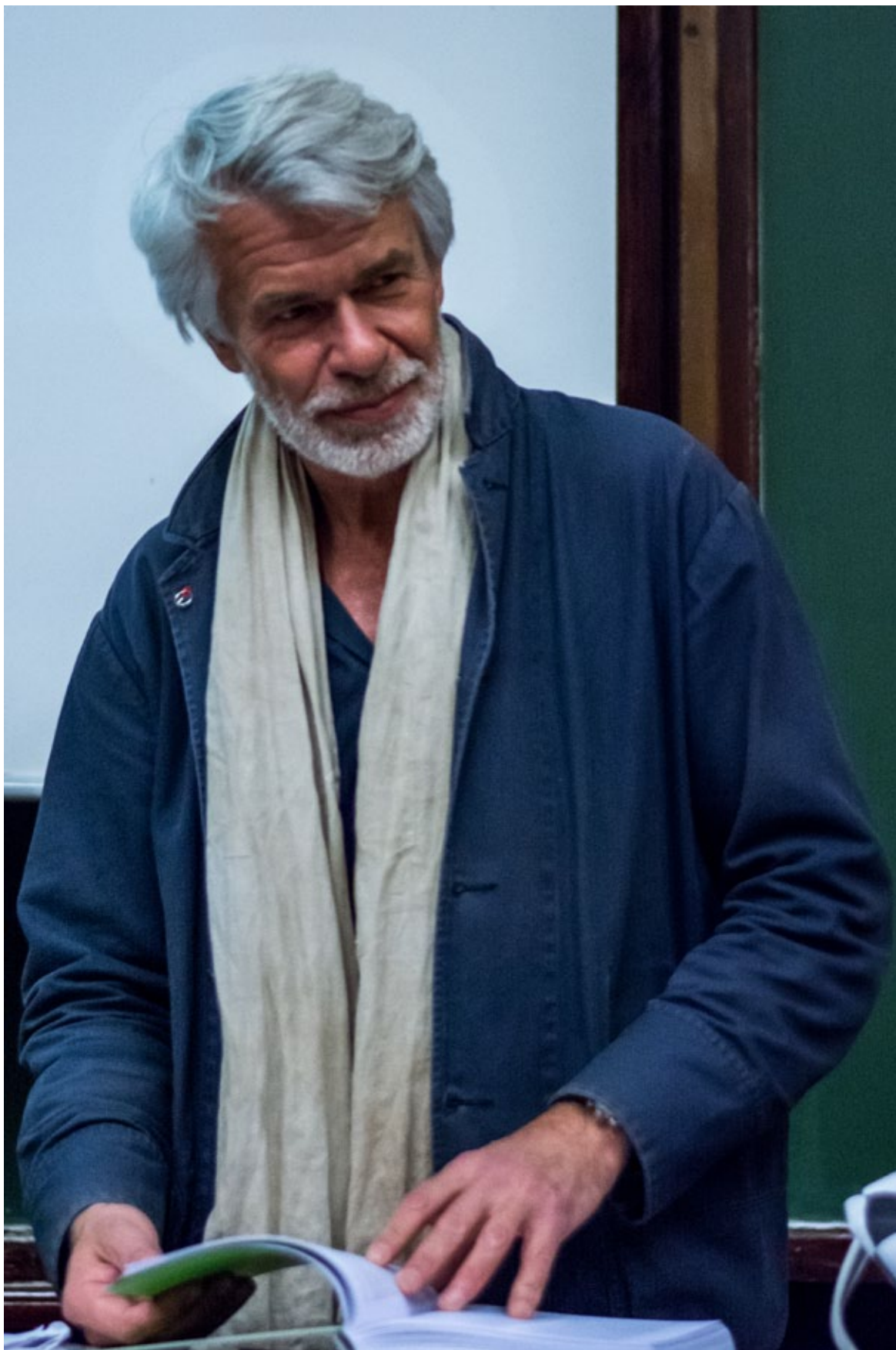
muzikanten zoals Patti Smith en David Byrne hun geld niet meer verdienen met hun muziek, maar met

“Wat mij frustrereert is dat zo weinig mensen van het theater afweten van kunst. En omgekeerd”

performances. Hetzelfde met Jarvis Cocker, Kraftwerk... als het medium bijna dood is, verplaatst het naar het sanctuarium van het museum. Talking Heads heeft nu een plaats in het museum, waar ze hun eigen geschiedenis als geschiedenis brengen. Ik kon dat in die tijd al voorzien: muziek drukt de transcendente emotie beter uit.»

Museum is niet echt een sexy woord. Hoe blijven de musea van de toekomst bij?

Dercon: «Het klassieke model van tentoonstellingen moet zeker blijven bestaan, maar instituten moeten ambitieuzer en creatiever omspringen met het medium tentoonstelling. Er wordt veel te weinig geëxperimenteerd met tentoonstellingsvormen. Om dat te doen *you have to burn down the house.*»

WTF is Dercon?

- Chris Dercon studeerde kunstgeschiedenis, filmtheorie en theaterwetenschappen in Leiden en Amsterdam.
- Begin jaren '80 was hij als curator actief in het voormalige Stuc.
- In 1985 organiseerde hij de tentoonstelling *Doch doch*, die internationaal weerklank vond omdat op een beeldende manier over dans en theaterkunst werd gedacht.
- Nadien was Dercon directeur van prestigieuze instellingen als het Institute for contemporary art P.S.1 in New York, het Boijmans-Van Beuningen museum in Rotterdam en het Haus der Kunst in München.

IFTF

Tijdens het Interfacultair Theaterfestival betreden de Leuvense toneelkringen de bühne. VRG-Ekonomika Toneel speelt deze week *Het is mijn bloed niet*.

Zowel Wauthier Jacquet (links), Sydney Caenen (midden) als Soetkin Goossens (rechts) bulken van het talent. Waarom dan dit stuk?
Foto Felien De Smedt

Stoptrein naar nergens

Vampieren, nonnen en een verdacht afwezige inquisitie strijden om de macht. Plaats van handelen? Wereldstad Erps-Kwerps. Of hoe VRG-Ekonomika haar overvloedig talent verspilt.

SAM RIJNDERS

Laat ons beginnen met een bekentenis. Dat staat zo mooi. Ondergetekende was vorig jaar lid van de jury van het Interfacultair Theaterfestival en bekroonde VRG-Ekonomika met de titel van Beste Stuk. Onze motivatie? Ze legden de lat lager dan vaste waarden als Babylon of Politika, maar sprongen er ruimschoots over.

Toen bracht VRG-Ekonomika *The Importance of Being Earnest* van Oscar Wilde. *Het is mijn bloed niet* geeft ons vampieren in het mondaine Erps-Kwerps. Je kan de lat ook zo laag leggen dat je erover struikelt.

Zepige sentimentaliteit

Auteur Olga Ponjee ging achteraf enthousiast op de foto met de cast. Vergeef ons Olga, maar *Het is mijn bloed niet* is een draak van een verhaal. Synopsis? Een ratjetoe van vampierenkoningen, -rebellenaanvoerders en nonnen komt samen in het pittoreske Erps-Kwerps voor een convent over de relatie tussen vampier en mens, met de hete adem van een inquisitie in de nek.

Je kan de lat ook zo laag leggen dat je erover struikelt

Hoe hard acteurs ook proberen, het blijft moeilijk om een globale oorlog te evoceren. Die beruchte inquisitie vreezen we evenmin. *Nobody expects the inquisition*, letterlijk. Het helpt al helemaal niet dat je iemand *vampiriseert* door wat water over haar hoofd te kappen.

Wat wil Ponjee ons vertellen? Het programmaboekje spreekt over “een doolhof van liefde en politiek”, maar we moeten onze honger met wat *Twilightesque* mijmeringen over de eenzaamheid van onsterfelijke vampieren en flauwe antipolitiek stillen. We zijn best melige mensen, maar de zepige sentimentaliteit stoort. In nauwelijks een minuut tijd ontdekt Nora Sleiderink (Marie) de dood van haar beste vriendin en draait ze een vampierenkoning binnen. Hoe hard Sleiderink ook werkt, we geloven haar niet.

Kersen op de taart

Want deze cast kan werken. Hard werken. Jerina Joossens zet een perfecte tv-presentatrice neer. Sydney Caenen kan als trouwe assistent zo in de *Jos Bosmans Show* (adieu Tine Embrechts) opdraven.

Niemand moet onderdoen voor de rest, maar kersen op de taart zijn Wauthier Jacquet (Horatio) en Soetkin Goossens (Ariadne). De eerste viel ons al tijdens de openingsavond van het festival op, de tweede herinnert ons eraan waarom ze vorig jaar de Beste Vrouwelijke Bijrol was.

Timing is een talent. Moeiteloos lijken ze de juiste toonzetting en mimiek te vinden. Wanneer Horatio het stroperige gedicht (vintage Ponjee) van zijn klamachtige minnares Ariadne fileert, hangen we aan zijn lippen. Het moment waarop Sébastien Pironnet (die van het typetje Lucas mens maakt) een dode non

het podium opsleept met de reacties van Jacquet en Goossens is memorabel. Was het hele stuk maar zo.

Stommelend en stoemelings

Al mogen we regisseur Emma Bernolet en haar cast - hoe getalenteerd ook - niet volledig vrijpleiten. Scènes duren een zucht lang en eindigen steevast abrupt in een lange *fade to black*. Waarna de acteurs stommelend *en stoemelings* de vele decorwissels mogen voltooien. De microfoons boven het podium - een onnodig onding waar zowat elke kring zich wijselijk van weerhoudt - versterken elke kuch, kreun en kraak.

Theater is geen film. Scènes zijn geen shots. Een *fade to black* kan een rustpunt en ademruimte zijn, als je eerst opbouwt. *Het is mijn bloed niet* is geen hogesnelheidstrein die je aan een rotvaart door een globale machtsstrijd sleurt. Het is een stoptrein die bij elke negorij (zoals Erps-Kwerps) halt houdt.

Goed theater begint bij een goede stukkeuze. Ga naar bibliotheken en lees repertoire. Kies bewust en weet wat je wilt vertellen. Kijk ook veel toneel en ontdek hoe andere makers licht en decor gebruiken. Met een beetje moeite steelt dit getalenteerd VRG-Ekonomika de show.

Kring VRG en Ekonomika

Stuk Het is mijn bloed niet

Regie Emma Bernolet

Tekst Olga Ponjee

Cast Inez Bicqué, Sydney Caenen, Morgane De Bock, Soetkin Goossens, Wauthier Jacquet, Jerina Joostens, Sébastien Pironnet, Nora Sleiderink en Hendrik Van Eldere

Belichting Brice Van Soetendaal en Wim Houthoofd

Productie Sydney Caenen, Soetkin Goossens, Simon Van Doorn en Hendrik Van Eldere

CulTip

Leuven beschikt over een uitgebreid cultureel aanbod, waardoor het soms moeilijk kiezen is. Elke maand schiet een Leuvense cultuurprominent te hulp en maakt hij/zij een selectie. Deze maand geeft Boekarestuitbaatster Christine Boving ons een kijkje in haar agenda.

Tip 1

20 APRIL
Just Ora
Oratoriënhof

“Het Oratoriënhof organiseert binnenkort Just Ora, een evenement dat volgens mij nog niet algemeen bekend is bij het Leuvense publiek. De mensen daarachter maken een zeer goede selectie. Ik ben een grote jazzfan en laat me al eens graag verrassen door hun keuze, en die was tot nu toe altijd goed. Dit keer kreeg het de naam *Canaries on the Pole*. Ik heb geen idee wat ik me daarbij moet voorstellen, maar het is daar steeds zeer gezellig.”

Tip 2

4 MAART tot
4 APRIL
Afrika
Filmfestival
Verschillende
locaties

“Laatst ging ik naar de opening van het Afrika Filmfestival en ik was onder de indruk. Een mooi initiatief waar we trots op mogen zijn. Het is immers het grootste Afrikaanse filmfestival van Europa. Het is fijn om er zo achter te komen dat men in Afrika ook heel mooie films kan maken. De acteerprestaties zijn niet altijd even goed, maar het blijft zeer leerrijk omdat het vaak zeer typisch Afrikaanse situaties of problemen betreft.”

Tip 3

25 en 26 APRIL
Jubileumconcert
Capella Concinite
Sint-Kwintenskerk

“Daarnaast prijs ik ook zeer graag het jubileumconcert van het koor Capella Concinite aan. Daar heb ik zelf jarenlang gezongen. Het was eerst een kinderkoor, maar is ondertussen uitgegroeid tot een zeer goed vrouwenkoor. Het ensemble viert dit jaar zijn vijftigste verjaardag en zingt onder andere *Stabat Mater* van Pergolesi, *Aurora Lucis* van Vic Nees en een werk geschreven door de huidige dirigent Ludo Claes. Naar mijn mening kan koormuziek zeer mooi zijn.”

Tip 4

28 JANUARI tot
24 MEI
In de tijd
van Collaert
M - Museum
Leuven

“Ik ben ook zeer benieuwd naar de tentoonstelling *In de tijd van Collaert*. Deze expo gaat men etaleren in het oude huis Vanderkelen. Ik kom daar graag omdat ik het een prachtig gebouw vind met zeer goed gerestaureerde kamers. De prenten behoren tot de eigen collectie van het museum en zijn afkomstig uit het 17de-eeuwse prentenkabinet van de familie Collaert. Het is een kleine tentoonstelling, die desondanks zeer mooi gaat zijn, denk ik.” (ch)

Menu v/d week 30/03 - 4/04/2015

<http://www.alma.be>

A1 = alleen Alma 1

A2 = alleen Alma 2

A3 = alleen Alma 3

= vegetarisch

maandag

Braadworst met rode kool	€ 3.20
Koninginnenhapje	€ 4.20
Steak met choronsaus en witloof	€ 5.90
Vegetarische curry	€ 5.40

dinsdag

Blinde vink met mosterdsaus en gebakken bloemkool	€ 5.40
Kaaskroket met slaatje	€ 3.20
Marokkaanse kefte met couscous	€ 5.90
Smeuïge eblygranen met quorn gehakt en Provençaalse saus	€ 4.20
Koninginnenhapje (A3, enkel 's middags)	€ 4.20
Spaghetti bolognaise groot (A3, enkel 's middags)	€ 4.20

woensdag

Pompoenstoofpotje met kikkererwten	€ 5.90
Spaghetti bolognaise groot (A1+A3)	€ 4.20
Spaghetti bolognaise klein (A1+A2)	€ 3.20
Vogelnestje met spinazie en orlofsaus	€ 4.20
Wienerschnitzel met witte kool in room en gebakken aardappelen	€ 5.40
Koninginnenhapje (A3, enkel 's middags)	€ 4.20

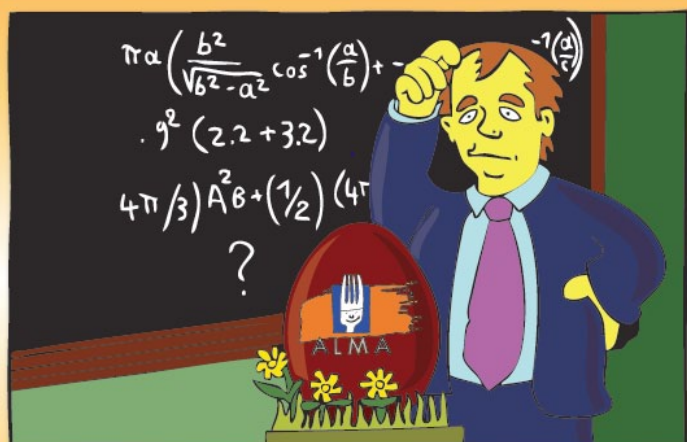
donderdag

Garnaalkroketten met slaatje en dressing (A1+A2)	€ 5.40
Kalkoensteak met printaniëregroenten	€ 3.20
Mixed Grill actieschotel	€ 5.90
Vegetarische spaghetti met Napolitaanse saus	€ 4.20
Koninginnenhapje (A3, enkel 's middags)	€ 4.20
Spaghetti bolognaise groot (A3, enkel 's middags)	€ 4.20

vrijdag

Koninginnenhapje	€ 4.20
Pollakhaasje met hollandse saus en broccoli	€ 3.20
Varkensspies met choronsaus en groentenebly	€ 5.40
Nasi rolletjes met ananas (A2)	€ 5.40
Burrito met tomatensaus en Mexicaanse groenten (A1+A3)	€ 5.90

*Raad het gerucht
en win dit paasei!*

ALMA doe mee met de wedstrijd via [facebook.com/ALMA KU LEUVEN](https://www.facebook.com/ALMA.KU.LEUVEN)

de paaseieren zijn tentoongesteld in Alma's 1, 2, 3 en Gasthuisberg

*One man's trash is
another man's treasure!*

*Inzameling en verkoop van tweedehands
goederen met een enorm en steeds
wisselend aanbod!*

de kringwinkel

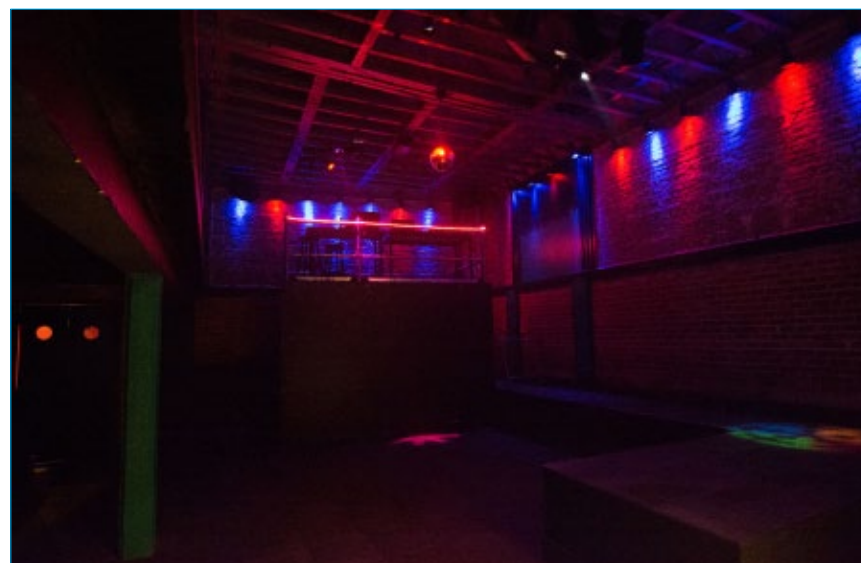

SPIT

Ijzermolenstraat 10-12 ~ 3001 Heverlee

www.spit.be

DE GOEDKOOPESTE FUIFZAAL VAN LEUVEN

ALBATROS

Brusselsestraat 15

€ 355 per avond
€ 250 tijdens het weekend

Kringen aangesloten bij LOKO of OSR/OKER krijgen 105 euro korting.

Bij elke vierde fuif van een kring of vereniging binnen hetzelfde academiejaar is de huur van de zaal gratis. En dat geldt ook als je het vatenrecord breekt!

Reservaties en inlichtingen: 016/22.31.09 of albatros@loko.be!

— Colofon —

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016 22 44 38
Fax 016 22 01 03
e-mail: veto@veto.be
www.veto.be
www.twitter.com/veto_be

Jaargang 41 - Nummer 20
Maandag 30 maart 2015

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofdredacteur:

Korneel "Vetodag" De Schamp

Redactiesecretaris & V.U.:

Sam "Fandag" Rijnders
's Meiersstraat 5
3000 Leuven

Redactie:

Margot "De geboorte van Jezus" De Boeck, Catherine "Vijftien maart" Hechter, Yentl "Machodag" Cooreman, Karel "Hemdjesdag" Peeters, Jasper "Freddiedag op vijf september" Van Loy en Karolien "Massagemaand" Wilmots

Schrijvers:

Mélanie "Dododag" Claeyls, Roderik "Weltschmerzdag" De Turck, Paul-Emmanuel "Katerdag" Demeyere, Clémentine "Aambeivond" Dossche, Tobias "Deadlinedag" Geerinck-Rice, Caroline "Adopteer- een-katdag" Hermans, Mika "Mijn verjaardag" Tuy-aerts, Lisanne "Bicky Burgerdag" van der Meijde, Evelyne "Alle dagen feest" Van Hecke, Sien "Week van de inspiratie" Van Lommel, Lore "Verschakelen en Louise "Wuytsweek" Willocx

Fotografen:

Serena "Pizzadag" Corio, Kalina "RDJ-dag op vier april" De Blauwe, Felien "Dag van de Aardbei" De Smedt, Kwong "Dag van de frietchinees" Gueng To, Caroline "Bowlingdag" van Rhee en Annemie "Konijnweek" Vermeulen

Tekenaars:

Jeroen "Dino D-Day" Baert, Martijn "Internationale uitslaapdag" Stoop, Quinn "Dronkendromedarisdag" Vermeersch en Christophe "Foute donderdag" Weets

Dtp:

Sam Rijnders en Korneel De Schamp

Eindredactie:

Thomas "Jimmy Carterdag" Cliquet, Yentl Cooreman, Margot De Boeck, Korneel De Schamp, Karel Peeters en Jasper Van Loy

IT:

Joachim Beckers, Pieter Hiele

Publiciteit:

Alfaset cvba - Lindsay De Decker
info@alfasetleuven.be
016 22 04 66

Drukkerij:

Coldset Printing Partners (Groot-Bijgaarden)
Oplage: 9.000 exemplaren ISSN-nummer: 0773-5162

Veto wekelijks in de bus?

Schrijf elf euro over op rekening- nummer 001-0959719-77 voor een jaarabonnement.

Meewerken aan Veto?

Redactievergaderingen vinden iedere vrijdag plaats om 16 uur en staan open voor iedereen. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, nieuwe feestdag) zijn welkom op het redactieadres.

Lezersbriefje schrijven?

Tot vrijdag 14 uur kunnen lezersreacties gemaild worden naar veto@veto.be. De redactie behoudt zich het recht reacties in te korten of op het internet te publiceren.

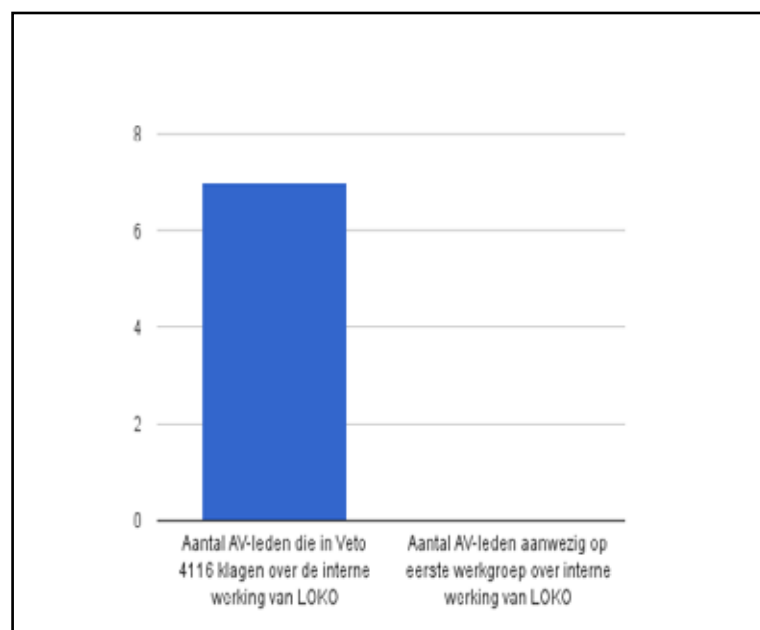
KULEUGEN

Satirische rubriek

Zayn Malik verlaat One Direction

België - Citrus : 5 - 0

Wim Vandekeybus

“If we lean on our success, dan zijn we kapot”

Wim Vandekeybus is de man van Ultima Vez. Als topchoreograaf zette hij België als dansland op de kaart.

EVELYNE VAN HECKE EN
MÉLANIE CLAEYS

Vandekeybus zette zo'n dertig jaar geleden de danswereld op z'n kop met zijn debuut *What the body does not remember* en zette daarmee ook ons theaterland op de kaart. Die bom van een voorstelling heb je onlangs (gelukkig niet) gemist in het STUK. Daar strikten we hem in de kleedkamer, om het over dans en succes te hebben.

Hoe kwam 'What the body does not remember' tot stand?

Wim Vandekeybus: «Ik had met Jan Fabre gewerkt aan *The power of theatrical madness*. Daarna wilde ik ook iets maken, dus begon ik te casten en eraan te werken. We werkten er zes maanden aan, omdat ik toen ontzettend veel ideeën had maar heel wat daarvan moest wegwerpen omdat die niet pasten. Ik kon hetzelfde doen als Jan, maar dan werd ik een kopie van hem en ik wou iets veel fysischer.»

«Een van de grootste referenties waren de fatale strategieën van Jean Baudrillard, die een boek schreef over het sociologische fenomeen van excessen. Hoe kan je iets overdoen zodat het implodeert? Er waren ook andere bronnen van inspiratie: de film *Pickpocket* van Bresson, mijn eigen verleden, Argentijnse tango... We wilden vooral een nieuwe code uitvinden.»

En daar slaagde u kennelijk in. Hoe kon dat gebeuren zonder dat je geschoold bent in dans?

Vandekeybus: «Verandering van media komt wel vaker van mensen die van een andere groep komen. We waren aan het experimenteren en hadden *the power of innocence* waar ik op zich heel hard in geloof. Mensen die hun eerste ding maken en die echt wel iets neerzetten omdat ze durven doen. Ze zijn veel wilder omdat ze niets te verliezen hebben. Ze moeten niets bewijzen.»

“Dans is een vork. Je eet je vork niet op. Je eet je patatje op dat eraan hangt.”

Is het net niet goed dat je weet waar je mee bezig bent?

Vandekeybus: «Ik vind dat je zoveel mogelijk moet vergeten en vooral niet moet bouwen op successen. Daarom moet je eigenlijk weer een soort limiet pakken om mee te vechten om toch tot iets anders te komen.»

Begrijpen

Hedendaagse dans wordt regelmatig verweeten ontoegankelijk te zijn. Is dat terecht?

Vandekeybus: «Maar zijn mijn voorstellingen dans? *The body* was wel een tamelijk abstracte bewegingsvoorstelling. In die tijd bestond dat niet. Ik kreeg het geld ervoor van theatersubsidies en dan kwam ik terug van New York met de *Bessie Award - an innovation in dance*. In de meeste van mijn voorstellingen wordt er wel veel gedanst, maar in *Talk to the demon* bijvoorbeeld niet. Mijn voorstellingen kan je ook zien als niet echt dans, dat is heel veel actie eigenlijk.»

Maar vindt u het dan belangrijk dat uw werk begrepen wordt door het publiek?

Vandekeybus: «Ze moeten het niet echt begrijpen, maar wel voelen. Ik heb respect voor mensen die zeggen: "Dit snap ik totaal niet, over wat gaat dat nu?". Maar het publiek is nu opgevoed.»

«In de jaren tachtig bij Jan Fabre wandelde iedereen buiten. Als we eindigden met één derde van het publiek van de voorstelling was het goed. Nu loopt niemand meer buiten, want iedereen begrijpt het plots. Het lijkt ook dat mensen het liever begrijpen als het bekend is. Soms vraag ik me of mensen mijn voorstelling goed zouden vinden als ik hem onder een andere naam maak. Of dat er dan wel iemand komt? Of komen ze door heel die PR erachter?»

Beschouwt u zich als ondernemer?

Vandekeybus: «Ik ben eigenlijk een commercieel zakenman die aan 35 mensen werk geeft. Daarnaast geef ik nog een heel jaar werk aan alle theaters, hotels die we bezoeken. Dat zit allemaal in dat budget. Wij krij-

gen iets, maar wij presteren daar meer dan dubbel zo veel voor terug. Ik heb helemaal geen scrupules dat wij goed gesubsidieerd worden, omdat we 55 procent zelf aanbren-gen.»

«Vijf jaar geleden was dat nog meer, maar omwille van crisis daalde het. Dans kost eigenlijk weinig. Dansers worden relatief weinig betaald. We doen eigenlijk iets met een lege scène, omdat je plek moet hebben om te dansen. Dat maakt het makkelijk te exporteren. Vroeger, in de eerste zes jaar, had niemand een contract. Dan kwamen we er-gens aan, werden we betaald en *that's it*. Nu hebben mijn mensen een contract, maar ze spelen op topniveau. Waarom zouden ze dat niet mogen hebben?»

Bruisen

U bent een van de dansmakers die Brussel tot hoofdstad van de dans gemaakt heeft. Hoe komt het dat er hier zoveel toonaangevende makers geboren werden?

Vandekeybus: «Waarom is Brussel nu een bruisende dansstad? Omdat er vroeger niets was en je kon beginnen bouwen. Nu

“België heeft een identiteitscrisis. Het is een heel artificieel land. En dat is goed. Dat heeft iets chaotisch, iets vrij”

kun je lessen gaan volgen, audities doen. Er zijn mensen vanuit heel de wereld gekomen, dankzij ons werk.»

«Dans is een vork. Je eet je vork niet op. Je eet je patatje op dat eraan hangt. Het is een medium om een emotie te vervoeren en dat te gebruiken zoals taal een medium is om te spreken. Ik denk dat we wel sterke mensen hebben die goed kunnen observeren en een manier vonden om een abstractie te maken naar een *danstool*.»

«Belgen dragen ook weinig gewicht. Een Italiaan zwoegt een beetje onder al die klassieke kunst, die geschiedenis. Wij hebben die bagage niet. En België heeft ook een identiteitscrisis, zeker in Brussel. Het is een heel artificieel land. En dat is goed. Dat heeft iets chaotisch, iets vrij.»

Brengt het nieuwe beleid dat in gevaar?

Vandekeybus: «Dat chaotische, dat onaffe is een heel goede bron om een interessante dansstad te zijn. Nu willen ze dat regelen en splitsen in de politiek, maar België is niet zo. Ik denk dat de politieke strekking België wel eens de nek kan omdoen om een interessant land te blijven. Wat kan Brussel afbrengen van een interessante dansstad te zijn? *If we lean on our success*, dan zijn we kapot.»

Hoe komt het dat u nog niets maakte voor So You Think You Can Dance?

Vandekeybus: «*It's a show* en alles is gebaseerd op *exterior*. Ik zeg niet dat daar geen talenten inzitten, maar ik zou die talenten nooit zo gebruiken. Maar ja, tegenwoordig moet je sterven om bekend te worden. Ik heb een totaal ander traject dan dat. Het is niet dat de ene beter is omdat iemand dat vindt. Een evaluatie is heel persoonlijk. Die jury zit daar met vier en die moeten dan een spel spelen. Ze hebben mij eigenlijk gevraagd om in de jury te zitten, maar dat zegt mij niks. Ik zou totaal andere dingen kiezen dan wat zij willen en direct buiten vliegen.»

